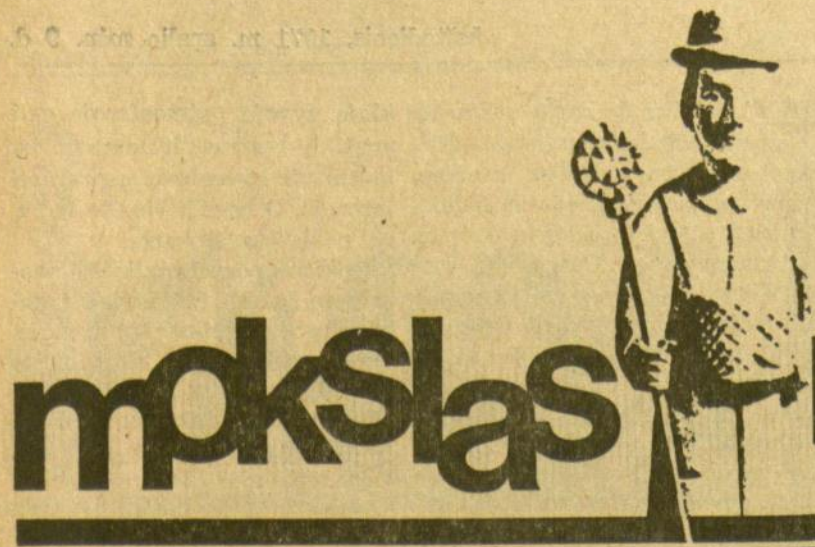




mokslas ir menas literatūra

DRAUGAS

SPALIO MĖNESIO 2 D. / OCTOBER 2, 1971

SPALIO MĖNESIO 9 D. / OCTOBER 9, 1971

PART TWO NR. 237 (41)

Šiame numery

REIKETŲ PASEKTI ŠVEICARŲ PAVYZDŽIU.
SKULPTORIUS PETRAS VASKYS
PUSAMŽYJE.
UZ CHEOPSĄ, AR UŽ PRAKSITELĮ?
ŽVILGŠNIS Į SIUOLAIKINĘ POEZIJĄ
LIETUVOJE.
POEZIJĄ IS LIETUVOS.
NJOLES JANKUTĖS NOVELĖ.
JEZUS OKEANO PAKRASTYJE.
NAUJI LEIDINIAI.
KULTŪRINĖ KRONIKA.
FILMŲ ĮVAIRUMAI.
MOTERŲ GYVENIMAS.



REIKETŲ PASEKTI ŠVEICARŲ PAVYZDŽIU

"Ežero skaisčios bangos liūliavo žaliu smaragdu..." — mintyse ritmingai aidėjo kadaise gerai išmokti žodžiai. Ir Liucernos varpai skambėjo, lygiai kaip Maironio eilėraštyje.

Buvo tai seniai. Prieš trisdešimt su viršum metų. Lankiausi Šveicarijoje su ekskursija, kurias kas vasarą organizuodavo Kaune Vytauto Didžiojo universiteto vokiečių kalbos lektorius šveicaras dr. G. Studerus. Entuziastingas savo gimtojo krašto mylėtojas, jis rūpinosi, kad ir kitiems atskleistų. Nebuvo tai sunku, nes atšiaurūs Alpių uolynai, gilūs tarpekiai su šniokščiančiais kriokliais, o už vis labiau tie aukšti kalnai su snieguotomis pačioms vidurvasarijoms viršūnėmis, žavėjo ir stebino ekskursantus, kurių žvilgis buvo pripratęs laisvai skrieti per plačias Lietuvos lygumas, tik ne aukštomis vilnijančiomis kalvomis pajavaintas, ramiai tekančiomis upėmis upeliais išvingiuotas.

Bet Šveicarija buvo mums ne tik aukštų kalnų šalis, o taip pat ir legendarinio Viliaus Tellio, kurio didelė laisvės meilė žavėjo mus dar mokyklos suole iš Vinco Kudirkos verstos Schillerio dramos puslapių. Panašų prisirišimą prie laisvės, gimtojo krašto meilę, o ypač uolų pilietinį pareigumą savajai valstybei jutome ir Viliaus Tellio palikulyne.

Daug metų praėjo. Daug buvo po to keliauta, matyta, išgyventa. Andai stebina Šveicarijos kalnų įspūdingai ilgai išlėso. Betgi giliai įstrigęs išliko, bent man, vienas ryškus šveicarų pilietiško prisiminimas.

Buvo šveicarų tautinės šventės diena, rugpjūčio 2-ji. Lankėme Berno miestą, Šveicarijos sostinę. Mus priėmė kažkuris ten aukštas pareigūnas, o po to buvome pakviesti dalyvauti tautinės šventės iškilmėse, kurios įvyko miesto aikštėje priešais senoviską gotinę katedrą. Mums buvo rezervuotos garbės vietos, o oficialūs kalbėtojas paminėjo svečius iš tolimos draugiškos Lietuvos. Mūsų vardų atsakė a. a. prof. Albinas Rimka savo būdingu, lyg kiek pavargusiu flegmatiko balsu. Iškilmių detalės išdilo iš atminties, bet gerai tebeprisimenu gražų būrį jaunuolių, atskirai susodintų, kurie buvo iškilmingai paskelbti tapę pilnateisiais (ir pilnapareigiais) Šveicarijos piliečiais. Rodos, ir atitinkami pažymėjimai buvo jiems įteikti.

Ir šmėkšteli dabar po daugelio metų mintis, ar negalėtume ir mes pasekti anuo gražiu šveicarų papročiu. Čia išėmimoje turime Lietuvos Bendruomenę, kuri stengdamasi jungti visus lietuvius, ypač rūpinasi įtraukti savo veiklon jaunimą ir ragina 18 metų sukačiusius dalyvauti tiek LB apylinkių valdybų tiek ir visos krašto tarybos rinkimuose. Ar nebūtų gera, pvz. minint Vasario 16, sukviesti į škilmes 18-mečius jaunuolius ir juos oficialiai paskelbti pilnateisiais LB nariais. Gal ta proga ir atitinkamus raštus jiems įteikti. Tiesa, kai kam tai gal pasirodys nereikalingos ceremonijos. Gal būt. Bet antra vertus, imlesnį įspūdžiui jaunuolių tai gal labiau paskatins įsijungti LB veiklon. Tada ir tokios iškilmės būtų prasmingos. LB vadovybei reiktų apie tai pagalvoti.

J. Vtn. Petras Vaskys

SKULPTORIUS PETRAS VASKYS

JO PARODOS IR
PUSAMŽIO PROGA

BALYS RAUGAS

Ne per seniausiai skulptoriui Petru Vaskiui sukako 50 metų amžiaus, o š. m. rugpjūčio mėn. 26 d. įvyko ir jo kūrinių jubiliejinė 20-ji paroda, kurią skulptoriaus pagarbos ženklą globojo dvi kaimyninės LB apylinkių valdybos — Philadelphiajos ir pietinės New Jersey.

Petro Vaskio amžiaus sukaktis ir jo kūrybos 20-ji paroda suteikia gražią progą skulptoriui Petru Vaskį išskirtinai paminėti, nes jis priklauso tiems mūsų kūrėjams, kurie su savo talentu yra išplaukę toliau į platesnius vandenius, į tarptautinius horizontus, bet vis tik visą savo esybę tebėra su mumis, savoje bendruomenėje. Skulptoriaus P. Vaskio kūrybiniai laimėjimai, pelnyti pripažinimai bei asmeniška sėkmė neišjungė jo iš lietuvių bendruomeninio gyvenimo: visą laiką jis tebėra savųjų tarpe, besisielojas lietuviško gyvenimo rūpesčiais ir dažniais atvejais nuosirdžiai talkina įvairiems darbams, nevengdamas įvairių įsipareigojimų bendruomeninėse lietuvių interesuose. Dėl šių ypatybių jis mums yra nepaprastai brangus. Dėl to jam Philadelphiajos ir pietinės New Jersey lietuviai š. m. rugpjūčio mėn. 26 d. parodė daug pagarbos dėmesio, rengdami ir apilankydami jo kūrinių parodą. Ta proga formaliose pareiškimuose buvo pasidžiaugta, kad surasta tinkama ir graži forma ir galimybė Petru Vaskį prisiminti ir pagerbti jo amžiaus 50-tyje.

Petro Vaskio biografiniai
bruožai

Gimė 1921 m. sausio mėn. 1 d. (Ne 1911 m., kaip kad Lietuvių Enciklopedijoje įrašyta) Mėsėdyje, prie Kretingos. Mokslo noras pasireiškė anksti, bet vidutinio ūkininko šeimoje buvo tiek rūpesčių, kad Petrukui nuodidesnių įgeidžių teko atsisakyti: pasirinkęs sodininkystės — daržininkystės sritį, įstojo ir baigė Kauno Fredos sodininkystės — daržininkystės mokyklą ir tuojau išlaikė egzaminus į Kauno Taikomosios dailės institutą, kur keramiką studijavo pas skulptorių Kašubą. Šį žygį paskatinančiai veikė ir tėviškės kaimynystėje išaugęs ir jau pargarsėjęs dail. A. Galdikas, kurio imponuojanti asmenybė ir įspūdingi kūrinių jaunąjį Petruką magiškai traukė į meno kelius. Teigiamai paveikė ir sodininkystės mokslas. "Mokslas apie augalą, jo lapą, žiedą", — kartą pasakojo skulptorius, — "kažkaip plačiau pravėrė akių žvilgį, išjudino iš širdies gelmių kažkokią nenumaldomą trauką į meną"...

Jo studijų metai buvo sunkūs: pasaulinis karas jau buvo prasidėjęs, o Lietuvą netrukus užgriuvo ir bolševikmetis. Jauną Meno instituto studentą P. Vaskį tai veikė labai slegiančiai. Neapykanta okupantui jį nuvedė į pogrindžio rezistenciją, o



Skulptorius Petras Vaskys prie vienos iš savo vazų

greitai ir į NKVD kalėjimą. Bet prasidėjęs vokiečių — rusų karas jį entuziastingai įrikiavo į partizanų eiles su viltimi, kad galės gyventi ir kurti laisvoje Lietuvoje. Deja, tik ką baigus Meno mokyklą, raudonajai armijai vėl besiveržiant į Lietuvą, teko trauktis į degančią Vokietiją, iš kurios tarytum kažkokios jėgos stumiamas intuityviai, be kalbos žinojimo ir be cento kišenėje, Petras Vaskys veržėsi į Italiją, kurios dailės meno šviesa amžiais viliojo veržlesnius pasaulio menininkus. Toji trauka Petro Vaskio širdyje buvo jau sužadinusį stiprų norą laužtis į meno aukštumus.

Petru Vaskiui Italija pradžioje nebuvo vaishinga: nei mokyklos durys svetingai atsivėrė, nei prie sotaus stalo sodino; vargas ir pushadis buvo jo pirmųjų dienų Italijoje palydovas. Visa tai jam, pagaliau, ir nebuvo jokia staigmena: Italijos pokario metai buvo sunkumais nužymėti ir patė Vaskys nuo pat pirmųjų mokslo dienų buvo pratus nepriekliams tiesiai į akis žiūrėti.

1945 metais P. Vaskys įstojo į Florencijos skulptūros mokyklą, kurią baigęs, 1947 metais pateko į Romos Karališkęją meno akademiją. Ryžtas apvainikavo pastangas garsiosios Romos mokyklos diplomu. Studijas jis baigė pirmuoju. Tai liudija ir pirmoji Romoje paroda, kurioje jis dalyvavo, gaudamas už savo kūrinių "Mo'erys po kryžiumi" antrąją premiją. Tai, atrodo, juo reikšmingiau, kai žinai, kad anoje parodoje buvo išstatyta net 3,000 įvairiausių menininkų darbų.

Šitai tvirtais žingsniais pradėjęs meno kūrybos kelią, Petras Vaskys tvirtai juo tebeina ir šiandien. Antroje Novaros

parodoje jam teko ir parodos organizacinio darbo nemaža dalis. Dėl to jis galėjo toje parodoje sudaryti net atskirą lietuvių grupės skyrį.

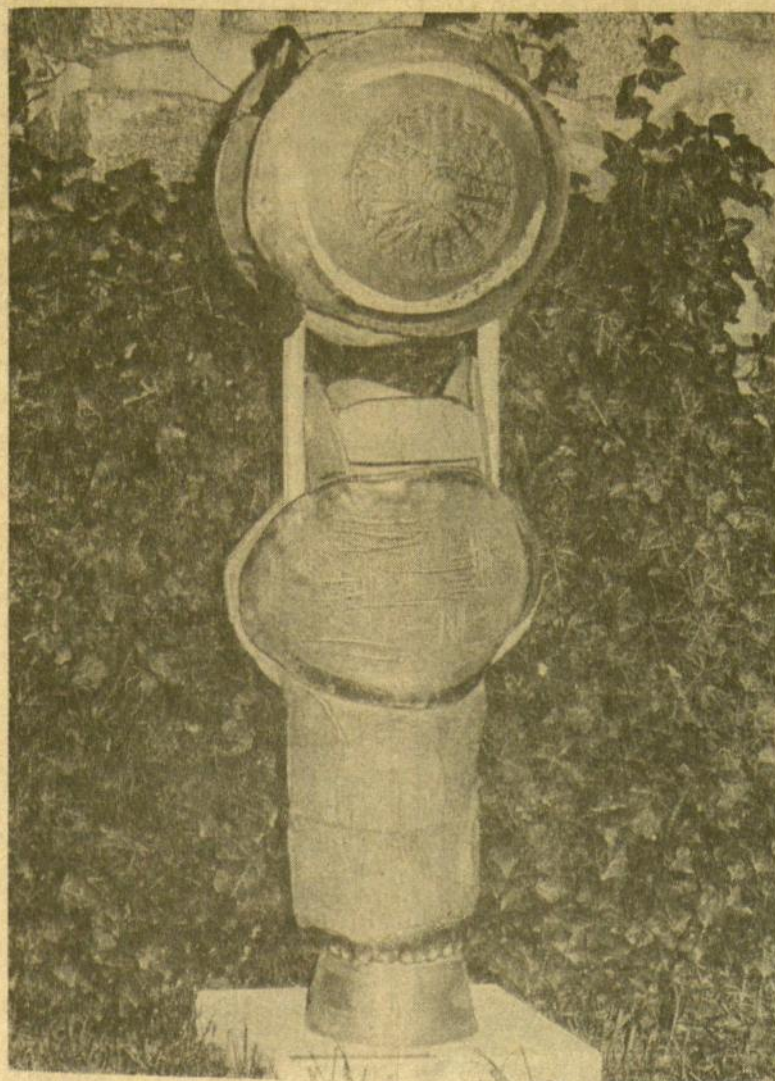
1949 metų rudenį skulptorius P. Vaskys, jau gerai pažinęs Italijos meną, įgijęs itališkos mokyklos patirtį, tvirtai pajutęs savyje skulptoriaus brandumą, išvyko į JAV. Jo noras buvo apsigyventi Philadelphiajoje,

nes čia gan didelėje italų kolonijoje, menu alsuojančiame Amerikos didmiestyje, atrodė, bus vietos ir jo talentui reikšti. Bet pati pradžia kietai išbandė jauno skulptoriaus viltis: dar nežinomam vardui čia pragyventi iš individualios kūrybos beveik neįmanoma. Tik taikomasis, komercinis menas gali užtikrinti kasdieninę duoną. Tačiau šitokiam bizniui pradėti reikia daug sumanumo, apskurumo, energijos. Norint šia kryptimi prasimušti, nugalėti sunkumus, pirmiausia tikram menininkui reikia nugalėti patį save, reikia paaukoti dalį savojo "Aš".

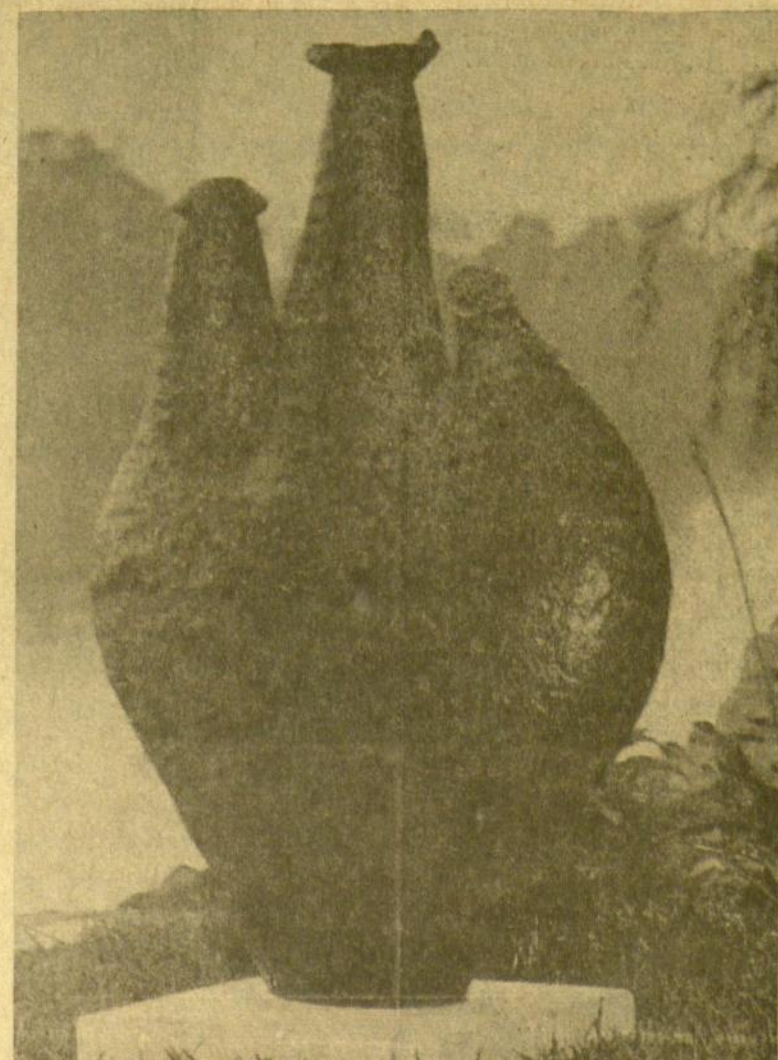
Petras Vaskys, pajutęs amerikietiško sąlygų reikalavimus menininkui, pažinęs aplinką, suėjęs į sąlytį su atskirais menininkais, pradėjo vėl mokslą, t. y. pritaikomojo meno pažinimą amerikietiškoje sąlygoje: pora metų praleido dirbdamas ir kartu mokydamsis akmenų paminklų, granito, porceliano, keramikos apdirbimo srityse. Praplėtęs žinias, 1953 m. Philadelphiajoje įsirengė studiją, ją pavadinęs "Petras Molds", ir kurį laiką gan sėkmingai vertėsi. 1956 m. gavo instruktoriaus darbą Philadelphiajos Meno muziejaus mokykloje, vėliau pakeitusia varda į Philadelphiajos Meno kolegiją. (Philadelphia, College of Art.)

Pakėlęs kietą menininko naujakurio dalia, gan sėkmingai pradėjo pramoninio meno eksperimentus. Nors pati "komercija" niekad jam nebuvo prie širdies. Bet žinia, kad šioje srityje išmanančiam ir norinčiam

(Nuotr. K. Čikoto)



Skulptūrinė vaza (Nuotr. K. Čikoto)



Vaza (nuotr. K. Čikoto)

ir šiandien. Antroje Novaros Petras Vaskys

SKULPTORIUS PETRAS VAŠKYS PUSAMŽYJE

(Atkelta iš 1 psl.)

gali atsiverti "aukso aruodai", o jau mažų mažiausiai bent šeimai tai gali užtikrinti baltesnę duoną. Šitai sugundė Petrą Vaškį išeiti į biznį, į varžybas su kitom panašiom dirbtuvėm.

1966 m. liepos mėn. 8 d. žmonos Julijos mirtis skaudžiu smūgiu palietė Petrą Vaškį. Nuo tada jis pradėjo nutolti nuo pramoninio meno, daugiau laiko pradėjo skirti savęs išsakymui skulptūroje, vazose, dirbdamas su moliu ir vašku. Gavęs daugiau pareigų Philadelphia's Me-no kolegijoje, savo dirbtuvę perorganizavo į erdvią studiją.

Praeitais metais Petras Vaškys buvo pakeltas į profesorius, o nuo šių metų mokslo pradžios jis eina skulptūros ir keramikos departamento vadovo pareigas. Padidėjęs darbas ir atsakomybė kolegijoje jo kūrybinių užsimojimų nesumažino; atšventęs 50 metų amžiaus sukaktį, jis yra savo kūrybinio pajėgumo ir produktyvumo viršūnėje. Jo erdvioje studijoje Cornwell'shights, Pa., gausu tikrų išbaigtų kūrinių, o kartu ir naujų gražių užmojų.

Žvilgsnis Vaško muziejų

Prieš septynerius metus, t. y. 1964 m. Philadelphia's miesto istoriniame centre, šalia garšiojo Laisvės Varpo, Nepriklausomybės deklaravimo meto istorinių pastatų pašonėje atsirado vietinės spaudos skardžiai išgarsintas Amerikos Istorijos vaško muziejus. Su to Vaško muziejaus aprašymu plačiai nuskaubė ne tik tai skulptoriaus Vaško vardas, bet ir Lietuvos tragiškas likimas. Tuo momentu ir kitais keliais atvejais Philadelphia's bei apylinkės spauda ieškojo skulptoriaus Vaško pasikalbėjimams, o pasikalbėjimuose neišvengiamai iškilavo ir Lietuva bei jos kančios rusiškų komunistų okupacijoje. Šiuo metu, bevartant kelerius metų vietinių laikraščių atskirus numerius, jauti pasigėrėtiną malonumą, kad skulptoriaus Pe'ro Vaško laimėjimas neliko tik jo vieno asmeninis laimėjimas; proga išnaudota ir Lietuvos reikalui labai gražiai pristatyti. Ateikiais atvejais dar ir dabar pasitaiko panašių užuominų, ypač kai Vaško muziejus karts nuo karto papildomas naujais eksponatais, nes skulptoriaus P. Vaško sutartis su tuo muziejumi nėra pasibaigusi; iškyla naujas istorinis vardas ir muziejaus vadovybė prašo P. Vaškį vykdyti naują užsakymą. Šiuo metu su prez. Nixonu jau pradėta antroji Vaško muziejaus figūrų šimtinė.

Idomus tas Vaško muziejus. Traukia jis visus, kurie tik atsilankę Philadelphia'je. O ypač lankantis istoriniame Philadelphia's rajone, negalima aplenkti ir šio muziejaus. Taip apie ketvirtį milijono lankytojų kasmet per tą muziejų praeina. Tai gražus skulp. Petro Vaško laimėjimas, pareikalavęs daug darbo, istorinio išmanymo ir techniškos precizijos. Tik pvz. pažvelgęs į vieną to muziejaus sceną "Vašingtonas keliai per Delavarės upę", gali įsivaizduoti darbo dydį. Čia skirtingi epizodai, įvairūs istoriniai momentai su charakteringom veidų išraiškom gyvai nusako žiūrovui ryškesnius JAV istorijos fragmentus. Viskas gi jungiasi į vientisą turinį įtikinančiu vaško figūrų natūralumu. Žiūrovas yra priverstas tikėti regimu vaizdu, nes atlikimas alsuoja nemelagingu realizmu. Idomu tai, kad skulp. Vaškys vaško figūrų veidų natūralumo įspūdžiu

sustiprinti panaudoja savo specialią techniką odos porų išgavimui.

Šis Vaško muziejus yra tikrai graži skulptoriaus P. Vaško talento atestacija net jau ir dėl to, kad jam čia teko varžytis su daugeliu varžovų.

20-ji kūrinių paroda

P. Vaško paskutinioji (jau 20-ji) jubiliejinė kūrinių paroda, globota ir rengta Philadelphia's ir pietinės New Jersey LB apylinkių, įvyko š. m. rugpjūčio mėn. 26 d. gražaus Cambridge, N. J., ežerėlio pakrantėje. Ši vienos popietės paroda su žodine programėle buvo skirta skulptoriaus P. Vaško amžiaus 50-čio sukakčiai pagerbti.

Parodoje buvo išdėstyti 62 darbai, pradedant patraukliais midaus gertuvėliais, grakščiom žvakidėm, stilingais asočiais, puikiom lėkštelėm, žaviom vazom ir baigiant didžiuliu 6 pėdų abstraktu.

Žiūrėdamas į jo darbus, mąstai, kad daug ką iš jų galima panaudoti su pasigrožėjimu praktiškam reikalui. Jo puoduškai, žvakidės, lėkštelės išdėmėsniais momentais gali būti naudinga, praktiška, bet kartu labai puošni priemonė momentui parodyti. Bet jau jo vazos — ne. Net gėles merkti, kaip kad kai kas išsitarė, į jas būtų neįmanoma; jo vazos varžosi su pačių gražių gėlių grožiu. Vazos dominavo savo gausa ir šioje parodoje. Jos tikrai sudarė žiūrovui įspūdį, kad P. Vaško stiprybė yra vazose. Jos yra tikrai ta žodžio prasme dekoratyvinės, gal būtų, be konkurencijos. Jų dydžiai įvairūs, o išvaizda viena nuo kitos kontrastiškai skirtingos: vienos paplotos, kitos iškreiptos, dar kitos palenktos, bet visos pagamintos akį ir ausį apvaldytų linijų grakštumu. Jos visos tikrai gražios.

Čia išreikštas įspūdis yra asmeniškai rašančiojo šias eilutes. Kadangi ir šioje parodoje da'is buvusių darbų buvo ir priešpaskutinėje parodoje, kurios kritišką specialisto vertinimą yra davęs dailininkas ir meno kritikas K. Žoromskis, šia proga verta jį čia pacituoti: "Vaško vazos nebėra tik vazos kuriai nors praktiškai pasiskirčiai — jos paverstos skulptūromis, kurios turi teisę būti užkeltos ant pjeđestalo, nes jos skamba savita ritmo muzika, kaip ir kiekvienas vaizdinio meno kūrinys. Mums žinoma vazos formą Vaškys nepalieka ramybėje. Jis ją arba lengvai pabaksnoja, įduobdamas jos šonus, rodo, labai nežymiai, bet taip jautriai tikslumu, kad toji tuo jau keičia savo natūralias formas į naują ir pilną netikėtumų formą. Dar dažniau jis jautriai niuansuotais tonais ją suka'lo į naujus šviesos ir spalvos žaidimo pavidalus, artėjančius prie modernios skulptūros reikalavimų. Kartais jo vazos atrodo kaip abstraktūs paveikslai, kartais kaip koks vabalas, pilkoji bitelė ar ilgaspis graužikas. Vienos iš jų kyla į aukštumą, kitos į platumą, bet visos jautriai kilmingos". (AIDAI, 1968 m. Nr. 3.)

Kūrybingąja skulptoriui Petriui Vaškiui, persiritusiam per 50 m. amžiaus, tenka nuosirmentus. Viskas gi jungiasi į ryšingiausios ateities.

● Vak. Vokietijos televizija š. m. rugpjūčio 30 d. pateikė Baltijos valstybių istorijos brožuos.



Petras Vaškys

Washingtonas keliai per Dalaware upę (Vaško skulptūrų grupė, populiariojo amerikiečių paveikslų replika, Amerikos Istorijos vaško muziejuje, Philadelphia'je)

UŽ CHEOPSA, AR UŽ PRAKSITELI

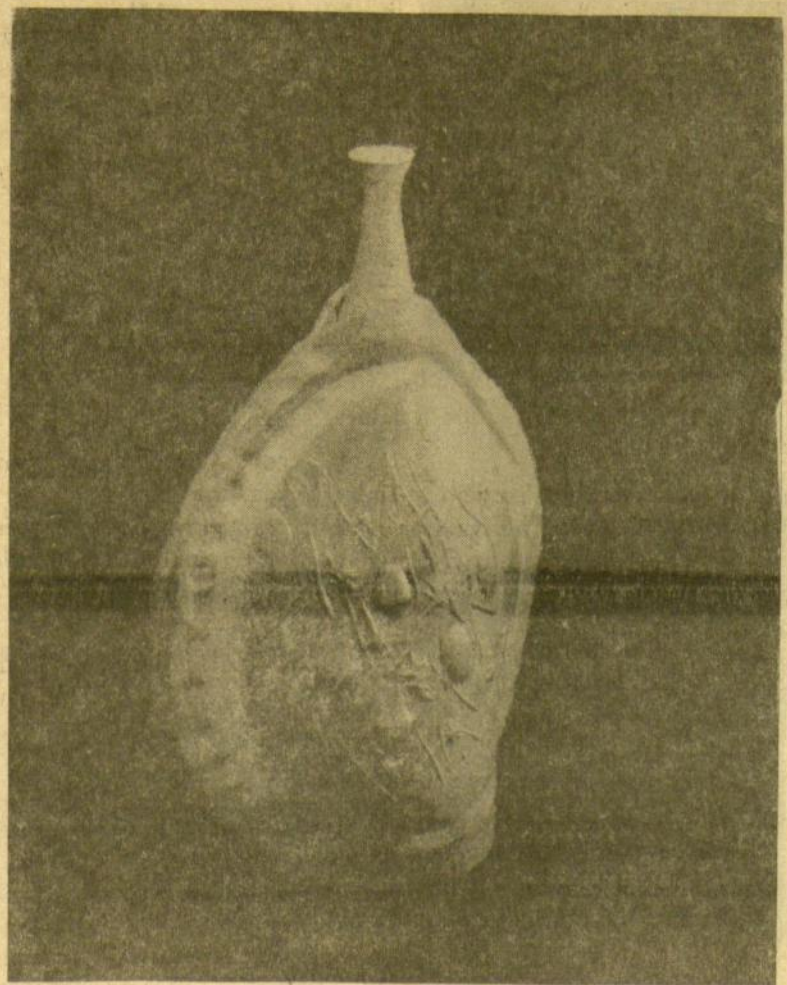
Išvados po kamerinio vienaveiksmių spektaklio

Pasekant mūsų kultūrinės

veiklos ir kultūrinio intereso kryptį, pastebime tam tikrą užmojų apimtį tendenciją: kamerinio pobūdžio ir mažesnes apimties apraiškos laikomos lyg antraišėmis, mažiau dėmesio vertomis. Mes visą dieną ir visą kraują atiduodame tik dideliui, kolosaliskam, išlaikant pilnutiniam kultūriniam subrendimui būtiną puslaidumą, turime daugiau dėmesio skirti galytume, ir kamerinėms kultūrinio gyvenimo apraiškoms. O jos yra: jaukūs, kad ir nedidelė salėse rengiami dainos ar instrumentalistų koncertai, literatūros vakarai, pokalbiai su rašytojais, kompozitoriais, dailininkais, mažiau visokių resursų reikalaujantys vienaveiksmių ir eksperimentinių sceninių darbų pastatymai ir kt. Visa tai gali būti nesunkiai įkūnijama kone visose didesnėse lietuvių kolonijose. Ir tai nuolat, o ne vieną kartą metuose ar net vieną kartą per kelerius metus, kaip mūsų ir atsitinka su tais dideliais, kolosaliskais užmojais, kurie žybtelia, praeina, ir vėl po to ilga ilga tyta. Tuo užtat suorganizuojam olimpiš-

kus teatro festivalius. Tai nereiškia, kad čia pasakoma prieš operas ir prieš teatro festivalius. Labai gerai, kad atsiranda žmonių, kurie vi- sa tai organizuoja, ir kad publikos jų pastatymuose netrūksta. Bet jeigu norime, kad mūsų žiūrovai kultūrinis augimas būtų visapusiškas, išlaikant pilnutiniam kultūriniam subrendimui būtiną puslaidumą, turime daugiau dėmesio skirti galytume, ir kamerinėms kultūrinio gyvenimo apraiškoms. O jos yra: jaukūs, kad ir nedidelė salėse rengiami dainos ar instrumentalistų koncertai, literatūros vakarai, pokalbiai su rašytojais, kompozitoriais, dailininkais, mažiau visokių resursų reikalaujantys vienaveiksmių ir eksperimentinių sceninių darbų pastatymai ir kt. Visa tai gali būti nesunkiai įkūnijama kone visose didesnėse lietuvių kolonijose. Ir tai nuolat, o ne vieną kartą metuose ar net vieną kartą per kelerius metus, kaip mūsų ir atsitinka su tais dideliais, kolosaliskais užmojais, kurie žybtelia, praeina, ir vėl po to ilga ilga tyta. Tuo užtat suorganizuojam olimpiš-

Kad mūsųose šitaip gerai nėra, aiškiai liudijo ir praėjusios savaitės penktadienio vakaro (X. 1.) spektaklis Chicago's Marquette Parko "Menės" patalpose. Spektaklį globojo Santara-Sviesa. Teatru užsidedęs didžia dalim jaunimas pastatė du premjerinius Antano Skėmos ir Kosto Ostrausko vienaveiksmius. Tačiau susirinkę žiūrovai neužpildė nė pusės maždaug apie 150 talpinančios saliuokės. Ką tai reiškia? O tai reiškia, kad tiek mūsų senimas, tiek patys jaunimas šitokios apimties ir tokio pobūdžio darbų vertinti dar neįmoko. Tegu tokie spektakliai ir nebūtų kažkoks stebuklingas ir tobulas sceninis pastatymas, tačiau jau žinomu, o drauge ir tik debiutuojančių režisierių darbas ir abiejų dramaturgų vardai, normaliai galvojančiam, turėjam publiką patraukti, turėjo, atrodo, būti žingeidu pamatyti jų laimėjimą ar pralaimėjimą, turėjo būti noras dalyvauti tame, iš ko ir susidaro mūsų tvenkinys kyla ir nubanguoja gyvo kultūrinio gyvenimo ratilai. Tačiau "lietuviškosios sosti-



Petras Vaškys

Dekoratyvinė vaza (šamotas) Nuotr. J. Simons

nės" publika šį kartą vargu ar parodė būtiną kiekvienai sosti- nei aukštesnį kultūrinį interesą, sustingusiai pasilikdama namie, užuot atėjus pamatyti šėmos "Ataraxios" ir Ostrausko "Lorioriaus". Rašoma čia šitai, nei kovojant už šėmą ar Ostrauską, nei užgriant aukščiausiais laipsniais aktorius bei režisierius. Rašoma, tik apgailint kultūrinio smalsumo stoką žiūrovą, je visuomenėje. Kultūrinė prasme gyvai bendruomenei juk turėtų būti jdomu ne tik tas ar kitas sceninis laimėjimas, bet ir suklupimas, turėtų būti ir apie vieną ir apie antrą kalbama, karštai diskutuojama. Tik šito-

kioje gyvoje atmosferoje gali augti ir teatras, ir visos mūsų kultūrinis gyvenimas neprarasti intereso. O beveik viso to ir buvo pasigesta šį kartą.

Tokiose perspektyvinėse nuotai'kose, užuot rašius labai dalykišką vienaveiksmių recenziją, tenka pasitenkinti tik minėtomis, iš situacijos išplaukiančiomis, nelabai linksnomis išvadamis. Turint prieš akis abu vienaveiksmius, Antano Skėmos "Ataraxia" buvo labiau patraukli, nenutolus nuo gyvenimo, atremta daugiau ar mažiau į dvi- dešimto amžiaus tikrovę, susietą dar ir su lietuviškąja patirti-

(Nukelta į 4 psl.)

DR. G. K. BOBELIS
DR. B. B. SEITON
INKSTU IR SIAPIMO TAKU
CHIRURGIJA
Tel. 695-0533
FOX VALLEY MEDICAL CENTER
860 Summit Street
Route 58 — Elgin, Illinois

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv., 1 iki 7 popiet.; antr., penkt., 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirm., ketv., 1-4 ir 7-9; antr., ir penkt., 10-4; šešt., 10-2 val.

Ofs. 735-4477 Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVU IR EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rezid. Tel. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
132 So. Kedzie Ave. — WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei ne atsilepia, skambinti: MI 3-0001.

Ofiso Tel. PR 8-2220
Namų — rezid. — PROspect 8-9081
DR. JANINA KASKEVICIUS
J O R S A
V A I K U L I G O S
2656 West 63rd Street
Pirm., antr., ketv., ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak. šešt. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
VAL.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Treč., ir šešt., uždaryta

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Treč., ir šešt., tik susitarus.

DR. ALG. KAVAILIONAS
VIDAUS LIGU IR KRAUJO SPECIALYBĖ
5540 South Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą
Skambinti — 585-2525
Telef. veikia 24 val.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KRISTUK
(Lietuvės gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
val. pirm., antr., ketv., ir penkt. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. šešt. 12-2 val. p. p. 11 val. vak. uždaryta

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIU IR VAIKU LIGU SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirm., antr., ketv., ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakare. Treč., nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p., šešt., 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso telef. RE 7-1168
Rez. tel. 239-2919

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienius
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
2817 West 71st Street
Telef. HElock 6-8545
(Ofiso ir rezidencijoje)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso HE 4-1818 Rez. PR 8-9801
DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
2454 West 71st Street
(71st ir Campbell Ave. kampas)
Pirm., antr., ketv., ir penkt. nuo 3 val. popiet. iki 7 val. vak. Ketv., ir šešt., nuo 9 v. ryto iki 11 val. ryto — tik susitarus.

DR. FRANK PLEČKAS
OPTOMETRISTAS
Kalba lietuviškai
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7097
Valandos tik pagal susitarimą. Trečiadieniais uždaryta

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Tel. 737-2290; ofiso ir rezidencijos
Pirma liguonis tikrai susitarus — (By appointment)

DR. LEONAS SEIBUTIS
Inkstų, Pūslės ir Prostato CHIRURGIJA
2656 West 63rd Street
Val. antr., nuo 1-4 popiet. ir ketv., nuo 5-7 vakare
Ofiso tel. 776-2580; Rez. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. GRovehill 6-0617
Valandos: pirm., ir ketv., nuo 12 val. iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. vak. antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p. p. ir vakare pagal susitarimą

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 W. 71st Street
Telefonas 925-8296
Valandos: 2-8 v. v. penkt., 10-12 ryto, 2 iki 3 val. vak. šešt., 1 iki 4 val. vak. Treč., ir sekm., uždaryta
Rezid. tel. WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisas ir rez., 2652 W. 59th St.
Tel. PROspect 8-1223
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. šešt., 2-4 val. popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą.

Of. Tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirminėje liguonis tik susitarus
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Treč., ir šešt., uždaryta

Tel. PROspect 8-9400
DR. ONA VAŠKEVICIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 South Albany Avenue
Val.: pirm., antr., ketv. 6-8 val. vak. penkt. ir šešt., 2-4 popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso PR 6-6446
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1-6 val. popiet. Treč. ir šešt. pagal susitarimą

DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 South Pulaski Road
Ofiso tel. 767-2141 Namų 636-4850
Val.: pirm., antr., ketv. 2-5 ir 6-8, penkt. 2-5, šešt. pagal susitarimą.

O, tėviškės pilkasai spindulys...

POEZIJOS PAVASARIS. Vilnius, 1971 m. Išeido "Vaga". Redakcinė komisija: Alfonsas Maldonis, Justinas Marcinkevičius, Marcelijus Martinaitis, Eugenijus Matuzevičius (pirmininkas), Kęstutis Nastopka, Vytautas Rudokas (sudarytojas), Vladas Šimkus. Daugininkas Vytautas Valius. Almanachas 250 psl. Ilustruotas puslapiiais lietuvių grafikų darbais.

Vartant šių metų "Poezijos pavasarį", išleista Lietuvoje, protarpiais apima pasigėrėjimo jausmas. Kai kurie poetai ne viena pėda neatsilikę nuo išpūdingos, pavasario motyvais sukurto įvairių dailininkų grafikų. Tiesiog norisi Albino Bernoto žodžiais pasidžiaugti: "šiuometinė poezija vis maksimaliau panaudoja gimosios kalbos lobius."

Skaitydami Sigito Gedos, Tomo Venclovos, Juditos Vaičiūnaitės, Alfonso Maldonio, Jono Strielkūno, Vyt. Bložės, Algirdo Verbos ir kitų įrašų, vaizdžiai matome, kokia linkme žygiuoja naujoji poezija — dvasinės laisvės, naujų orbitų, naujų garsų bei įvaizdžių pusėn, stengiamosi kuo efektingiau panaudoti poetines priemones. Estetinių dėmesį ypač traukia Tomo Venclova kūryba. Talentingas poetas ir vertėjas, akademinių literatūros nagrinėtojas, Tomas Venclova kasmet pakyla į aukštesnę pakopą. Jo disciplinuoti eilėraščiai, su įtikinančiais rimais ir ritmingais jambiais, cežūromis ir enžambementais, taisyklinga gramatika ir sintaksė dvelkia klasišku grožiu. Svarbiausia, T. Venclova sugeba turiningą lietuvių kalbą sulieti su europietiškos kultūros akiračiu ir tuo laimėti platesnę poetinę skalę. Šiuo atžvilgiu jis labai artimas V. Mačerniui, H. Radauskui ir A. Nykai-Nyliūnui. T. Venclovos eilėraštyje organiška (ne užgaidai ar dekoracijos) dalyvauja Mozartas ir Bachas, Charonas ir Mnemosinė, muzika ir antikinė mitologija, o taip pat ir mūsų epocha: asfaltas, anglis, afišų skiautės ir pan. Mus žavi jo eilėraščių atmosfera — paslaptis, bet vaizdai ir nutuokiama, su labai ryškiais įvaizdžių bruožais, rami, išprotauta ir apšviesta amžinybės šviesa, savotiškai plazdanti "anapus laiko ir tikrovės".

Pasirodo, vertimai T. Venclovai suteikė įgudimą su pasit-

Pastabos apie šiuolaikinę poeziją Lietuvoje

PR. VISVYDAS

kėjimu valdyti žodį. Čia pat yra idėti jo išversti Charles Baudelaire "Gulbė" ir ilgas eilėraštis "Kelionė", laikytinas kelrodžių XX a. poezijai. Pasiklausykime įtaigaus ketureilio:

Kelk inkarą, Mirtie, senasis kap'tone!
Apkarto šie krantain! Kelk inkarą, Mirtie!
Vanduo lyg rašalas, bet prieš akis — kelionė,
Dangus lyg rašalas, bet širdyje — žvaigždė (p. 166)

šulinio vanduo, tėva — ilgai ji šerė mano vėlę...
O tėviškės pilkasai spindulys... (p. 176)

Naujieji Gedos įvaizdžiai, eilėuojami pakelta intonacija, ir toji nuosirdaus, eleginio pergyvenimo jėga mums primena Nykos-Niliūno "Praradimo simfonijas", kur irgi egzistuoja sukilninta vaikystės panorama, sesuo, brolis, artimas šuo... Ir čia, ir ten reikšmingi simboliai rašomi didžiąja raide. Pas Niliūną: Mergaitė, Drugelis, Gamta ir t.

almanache "pakviestas" (po viešnagių Vilniaus redakcijose) dalyvauja Kanadoje gyvenantis poetas Balys Rukša (g. 1920). Jį pristato Eug. Matuzevičius, pastebėdamas: "Vienas pagrindinių B. Rukšos eilėraščių motyvų — neprigijimas svetimame pasaulyje, svetimoje žemėje". Dėl to galime suabejoti, kadangi B. Rukšos kalbos tembras gerokai atsiduoda užsieniui ir yra palyginti svetimas lietuviškam "Pavasariui". Jo eilėraščiuose stinga melodingumo ir vaizkumo. Savo nepasitenkinimą Kanados kasdienybę B. Rukša stengiasi išsakyti labai įmatiriai, išsčius eilėraščių paskandindamas gana dirbtinėje pseudofilosofijoje, tartum tuo norėdamas nustebinti Lietuvos skaitytojus. Čia išgirs išklertintą Elioto akordą, vieną kitą suglamžytą Niliūno intonaciją, prailusį praeito šimtmečio sentimentą. Įspūdis nekoks!

Praėjusio ženklo uolų ir butely užkonservuotas šauksmas — tik skudurai ir lėkanos, kai santykio nebėr tarp šios dienos ir vakar. Yra tik sausas išsigandusio 'esu'. (p. 151)

Žinoma, "Poezijos pavasario" redaktoriai yra savo leidinio šeiminkai ir žino, kurį užsienio poetą galima kviesi ir kurio negalima. Jie taip pat žino, kad nei Balys Rukša, nei koks P. Visvydas neatstovauja rinkinei egzodo kūrybai. Yra eilė žymiai geresnių poetų. Argi "P. p." redaktoriai, literatūros laisvės vardu, negalėtų įtraukti į almanachą pačius iškiliausius egzodo lyrikus, tegu ir skirtingos ideologijos. Argi dar vis "burna iš sniego" turi drausti kiekvieną žmogišką pastangą?

Rinkinyje spausdinami straipsnio pobūdžio atsakymai į anketinius klausimus apie mūsų šiuolaikinę poeziją, jos pažangą per pastaruosius dešimtmečius, santykius su tautosaka, perspektyvas. Pasisako: Albinas Žukauskas, Alb. Bernotas, Janina Degutytė, Jonas Juškaitis ir šiemet miręs Antanas Venclova. Alb. Bernotas nurodo dabartinės poezijos polinkį į rimtį ir susimastymą, į jautrų, aistringą kūdėsį, t. y. "žauksmą nepraveriant lūpų". Puola jis literatūrinių debiutantų dirbtinį (Nukelta į 4 pusl.)



Vilniuje išleisto šiemetinio poezijos almanacho viršelis, pieštas dail. Vytauto Valiaus

Nemažiau savo nauju įrašu imponuoja mums gerai pažįstamas Sigitas Geda, pagarsėjęs originalia poema "Strazdas". Pavasario almanache jis spausdina tris rudens giesmes (III, IV, XII), skambančias elegiškais sudvasinto pasaulio tonais. Poetas, ieškodamas atgaivos vaikystės erdvėje, susiduria su numylėtais įvaizdžiais. Jo regėjimuose atsiskleidžia pastorafinis vaizdas: nendrės, gėlės, kregždės, viversys, miškas, saulės ugnis. Poetas nori "atsisveikinant savo žlogę" ir, jos ieškodamas, keliauja. Nori sugrįžti į girią, kur

stalą užuolini
apsėdę mano seserys ir broliai...
Po suoli trinsit apsisapnavęs šuo... Kur tyliai gieda

t. Pas Gedą: Tolimoji Delėja ir Tolimoji Žydra Purpurinė. Vis dėlto yra skirtumas: S. Geda negali sielvartingame šauksme Dievo sąvokos rašyti didžiąja raide:

Ak, dieve dieve, kokie vėjai rūstūs, kaip gelia sielą
rudeno šalna... (p. 177)

Ilgus fantastiškus preliudus rašo Vytautas Bložė. Jo vaizdų diapazonas modernus, permainingas. Eilutės gana daug svorio. Tik bėda, nuo tirštumo ir pertekliaus skaitytojas gana greit nuvargsta. V. Bložei tektų gerai padirbėti prie melodijos ir vaizdų subalansavimo. Ankstesniuose "Pavasariuose" buvo pristatyti Jonas Mekas ir Liūnė Sutema. Šių metų



Nuotrauka Algirdo Grigaičio

POEZIJA IŠ LIETUVOS

ALGIMANTAS MIKUTA (gim. 1943)

ZEMAITIJA. VELINĖS

Dar niekada taip nejutau tavęs, kaip šitą vakarą, kai sningant degė žvakės ir kiaušiai per išretusius girias mirgėjo Beržoras, Barstyčiai, Satės.

Gyvieji prisiliejo prie daiktų, prie akmenų, prie tų retų giraičių, kurioms jau nepasiekė tikstančių, šimtų ir liepsnų atsiliepiantių žemaičių.

O jiems ir nebėra ko bebijot, numirusiems nėra ko nesuprast ir laukti. Smėliu ir lapais, ir sniegu užklojo juos, galvojo, niekas nepajėgs prisaukti.

Dabar jie — žemė, gilumų šviesa — bejėgė ir graudi pro vandeningą sniegą. Kaip gaudžia, tėviške, kaip gaudžia kalvose, kaip gieda, tėviške, kaip gieda.

ALFONSAS MALDONIS (gim. 1929)

VARPO AIDAS

Ak, ir sūri
Zaliam pamary
Balta smiltis.
Ak, ir gaili
Aukšto kalno vidury
Zemės — motinos širdis.
Neprakeikė, nęgrūmojo.
Dainom apdainavo
Savus ir svetimus.
Raudom apraudojo.

Iš meilės ir aimanos.
Iš spalvos ir dainos.
Varpa nulejosi
Kaip tėvynės skliautą —
Tegu dainom skamba,
Raudom rauda.
Vietoj šerdis —
Mūsų širdys.
Įsivyravom, įsiūbavom —
Toli girdis.

Klausykite, žmonės,
Savi ir svetimi:
Lietuva plaukia dangumi,
Juostom plasnėja,
Dainuoja, šneka,
Kai saulė teka.

Skamba ir skamba,
Padangę plėso.
Pašaukia draugą,
Pabudina priešą.

Mūsų varpas.

Mūsų vardas —
Kaip meilė ant lūpų,
Kaip saulė ant žemo
Pasaulio lubų.

JUSTINAS MARCINKEVICIUS (g. 1930)

VAIKYSTĖ

Slamščia liepelė ant kalno.
Vaikšto motulė sode.
Gerai balandžiai iš klano.
Metas jau žiburį degt.

Sėdasi užstatėl laikas.
Balkyje griklai trandis.
Yra prie Nemuno šlaitas.
Trečiakart gieda gaidys.

Turi, privalo įvykti
tai, ko nebuvo lig šiol.
Vedasi sapnas į viltį,
kaip į bažnyčių mišioms.

Ak, šitos vaikiskos sielos!
Ak, tie erskėčių dygliai!
Kabo bažnyčioj ant sienos
būsimi kryžiaus keliai.

MARCELIJUS MARTINAITIS (gim. 1936)

Lietuvoj —
Už Dunojaus,
Už Vokietijos —
Supas vanduo
Ant pavargusių rankų.

Ir graudu — lyg dainuojant,
Kai leidžiasi saulė
Palendrose —
Už Vokietijos,
Tenai — Lietuvoj.

Vilnyš ateina javais —
Nuo Dunojaus.
Po dangumi Lietuvos —
Baltas žirgas ant kalno,
Sodybos — vandenynė.

Toli,
Už Dunojaus kalnų, —
Lietuvoj
Jau girdėti kalbą
Tų žmonių, kur ateina,
Darhymečio saulės
Apšviestomis širdimis.

(Visi čia spausdinami eilėraščiai yra paimti iš Vilniuje išleisto 1971 metų almanacho "Poezijos pavasaris")

Ketvirtoji eilutė — diagnozė

(Tėsinys iš praėjusio šeštad.)

— Ar geriau gyvent su tokia liga, ar mirt sveikam? — mastė Linda. Apie mirtį ji niekada negalvodavo. Mirtis buvo kažkas, kas atsitikdavo. Mirtis buvo ne Lindos reikalas. Bet šiandien ji galvojo daugiau, kaip visada. Šiandien Lindai buvo kažkodėl liūdna. Gal, kad dr. Peruzzi buvo taip nepasiekiamas, gal, kad Ona turėjo tiek vargo su savo seseria, o gal, kad tas Petras Shalna sirgo epilepsija...

— Kažin, jei nuejus į aplankyti? — atėjo Lindai mintis. Jei iš tikrųjų pažįstamas, Linda pasakytų tėvui. Be to, Shalna dr. Peruzzi pacientas...

Linda kartą lankė Fredą, kai tas buvo susilaužęs ranką. Bet Fredas buvo savas, sužadėtinis. Kaip reikia lankyti nepažįstamą? Ką reikia jam sakyti? Kaip paaiškinti, kodėl atėjai? O gal jis nuolatinės priežiūros skyriuje. Linda patikrina raportą. Petras Shalna, kambarys Nr. 515. Ne, jį paguldė į bendrąjį.

Linda rašė. Kleksejo mašinėlės raidynas, šlamėjo žalsvos, melsvos, geltonos formos, o palatų Nr. 515 Petrai Shalna sugrįžo sėdinti.

NIJOLĖ JANKUTĖ

Pamažu, lyg vėžlys, jis kilo iš beformių bevaidžių gelmių. Aplink draikėsi nepermatomos miglos. Petras jautė tik nuovargį, tokį, kada net mintys sveria, kaip akmenys. Bet dabar minčių nebuvo. Kažkas traukė jo kūną, kaip švininį inkarą iš juodos sietuvos. Virš galvos švito. Staiga prasiskyrė juodi vandenys. Pro uždarus vokus skverbėsi drebanti šviesa. Petras įkvėpė oro ir atsimerkė. Aplink viskas buvo baltai žalsva ir ne fokuse, tartum blogoj nuotraukoje. Virš jo lenkėsi kažkokia balta forma.

— O-o-o! — sudejavo Petras.
— Štai ir prakalbom! Tai gerai. Labai gerai! — linksmai atsiliepė baltoji forma. Kažkas šaltas perbraukė Petro lūpas ir vaizdas suėjo į fokusą.

— Li...li...go... ninė? — išstenojo Petras.
— Taip, — linktelėjo jam lūpas šluostydama slaugė.

— Tai prasiskelėliau galvą? Ką?
— Š-š-š! — Slaugė pridėjo pirštą prie lūpų. — Dabar laikas miegot ir pailsėti. Nejudėkit. Jei ko reiks, va skambutis. — Ji idėjo Petro delnan apvalią sagą, prijungtą prie balto laido. — Liūlia! — pasakė tartum vaikui ir užtraukė lovos užuolaidas.

Bet Petras nemigo. Jis pradėjo atsiminti. Sunkūs vokai užkrito akis, bet vaizdas nenutriko. Petras vėl stovėjo spaustuvėję prie didelio stalo ir piaustė kartoną. Kitame kambary traukė linotipas ir užė presai. Buvo rytas, kaip daugelis rytų, kada piaustydamas kartoną ir maišydamas klijus, Petras žinojo, kad tai vienintelė darbovietė, kurioje jis galėjo užsidirbti duoną. Ten, kur jis ieškojo darbo, sakydamas teisybę, jo nesamdė, ten, kur melavo — dirbdavo iki pirmo priepuolio.

Bet Vilijus Vanagas Petrą pasamdė ir neatleido nei po pirmo, nei po visos eilės priepuolių. Vilijus Vanagas buvo vienas iš tų žmonių, kurie darė gera instinktyviai. Jei žmogus prašė darbo — Vilijus davė, jei norėjo išsikalbėti — Vilijus klausėsi, jei prašė paskolinti pinigų — Vilijus skolino ir užmiršo.

— Vilijau, ženykis! — patarinėdavo jam draugai, — pajudai visas nuo dažų. Žmona išpraustų ir barščiu išvirstų! Gyveni dabar ant Coca-Colos ir dešrelių!

Vilijus tik nusišypsodavo ir mostelėdavo į spaustuvę:

— Va, mano žmona! O čia vaikai, — rodydavo į krūvas išspausdintų brošiūrų, kalendorių, skelbimų ir knygų. Bet Petrui rodėsi, kad tikrieji Vilijaus vaikai buvo vis dėl to knygos. Viskas Vilijaus spaustuvėlėje būdavo atspausdinama švariai ir tvarkingai, bet knygos — o! — knygos iš murzinių presų išeidavo, kaip sniegas, kaip ledas! Knygoms pats Vilijus parinkdavo popierių ir šriftą, kartais ilgus valandas ginčydamasis su leidėjais.

— Tas popierius per brangus! Bus gerai ir pigesnis. O šriftas! Dėl Dievo, Vilijau! Čia gi ne pakvietimas prezidentui! — piaustydamas kartoną, dažnai girdėdavo Petras leidėjus dejuojant.

— Ar jums knygos reikia, ar brošiūros apie aspiriną? — viską išklauses, staiga sušukdavo Vilijus. — Knyga — menas, ne dantų pastos skelbimas. Ir meniškai aš ją išspausdinsiu! Toks buvo Vilijus Vanagas, spaustuvininkas. Jei knyga jam patikdavo — išspausdindavo savikaina.

Petras galvojo apie Vilių, ir jam darėsi ramiau. Vilijus neišmes jo iš darbo ir po šito

priepuolio. Tik buvo pikta, kad liga jį vėl paguldė, nebaigus darbo. O darbas, kaip tyčia, buvo svarbus: Petras rišo vieną iš tų knygų, kuri Vilijui patiko.

— Va, Petrai, gera knyga! — kalbėjo jis, dėdamas ant rišyklos stalo baltas lankų stirtas, — čiupinėk, kaip stiklinę, irišsk, kaip mišiolą!

Ir Petras stengėsi: devynis kartus matavo, dešimtą kirpo. Vilijus liepė naudoti geriausią kartoną ir net drobę viršeliui, ne popierių.

— Apie senovę knyga, Petrai. Istorinė. Tai ir įrašim senoviška! — tvirtai. Kiekvienas egzempliorius žmogaus ranką jutęs, laikys šimtą metų! Ne taip, kaip tie mašinom sulipinti. Atverti — lapai byra...

Petrui irgi atrodė, kad mašina nepadarė taip, kaip žmogus. Knygas Petras rišo su meile, nors daug skaityt ir nemėgo. O lietuviškai, ta kalba Vilijaus spaustuvėlėje buvo daugiausia spausdinama, tai sunkiaj ir "įkšdavo".

Bet — ir vėl priepuolis. Prakeikta liga — dešimt metų nei sveiką, nei ligitą. Tada nukritus nuo kopėčių, suskilo visas Petro gyvenimas, kaip ir jo galvos kaulas. Ligoninė, operacija, daktarai, išlaidos. Taigi, kad tuo ir būtų pasibaigę... Vos sugijo, vos dirbt pradėjo — pirmas priepuolis. Naujas duris ant vyrių kabinant, tik išmušė karštis, lyg sutemo ap-

(Nukelta į 4 pusl.)

KETVIRTOJ EILUTĖJ — DIAGNOZĖ

(Atkelta iš 3 pusl.)

link... Kaip ilgai buvo tamsu, Petras neatsiminė. Gerai, kad Juozas nematė. Tada jiedu dirbo partneriais prie statybų. Vidaus įrengimai. Gerai sekėsi. Netrukio nei darbo, nei uždarbio. Bet priepuoliai dažnėjo. Iš karto trumpi, nežymūs. Taip sau, lyg šiluma išpila, lyg akys tamsu. Iškrepta viena, kita minutė iš atminties... Petras nei galvon neėmė, nei Elvyrai nesakė. Manė — silpnumas po operacijos. Prarais. Bet nepraejo. Vis dažniau akys temo, vis ilgėjo tarpai, kada Petras nieko neatsiminė. Vėliau priepuolius pastebėjo ir Juozas, ir Elvyra.

— Dėl Dievo meilės, — šaukė ji, — pagadino tave tie šalputriai per operaciją!

— Nu je, kagil — pritarė Juozas, — dabar nebėgi daktarais pasitikėti. Tūkstantinė į kišenę, o žmogus sudirbtas. Paliko tau, Petrai, jie kaulo šmotą smegeninėje, kaip mane gyvą maitai Eik, tegu išima, arba pinigų grąžina. Šundaktariai!

Tai gi, jis vėl į ligoninę. Vėl tyrimai, peršvietimai, vaistai. Bet ne kaulo šmotą, kaip Juozas sakė, galvoje surado. Prakeikta nuomari. O jo neišims! Ir iš kur jam tokia bėda? Visą laiką buvo sveikas, kaip ridikas. Nė kare nesužeistas. Vienį daktarą sakė, kad nuo to atsitikimo su kopėčiom, kiti, kad toks paveldėjimas. Petro senelis, kiek prisimena motinos pasakojimus, kartais "nukrįsdavęs".

Petras sunkiai atsimerkė. Vėl viskas ribuliavo, kaip po vandeniu. Kažkas lengvai veržė kaktą. Petras norėjo kaktą paliesti, bet nestengė pakelti rankų.

— Tvarstis, greičiausiai. Matyt, gerokai praskėliau makaulę. Ar tik ne į presą?

Petras atsimesna, kaip, pasiėmęs šūsnį lapų, ejo kažko paklausti pas Vilių. Vilius leido presą. Viskas barškėjo ir klepsėjo, o virš presos blykčiojo geltona lemputė. Petras pasižiūrėjo į ją ir... daugiau nebeatsimesna. Prakeikta lemputė, blykst - blykst... Petras buvo pastebėjęs, kad jam "užeidavo", pasižiūrėjęs į blyksnių šviesą. Jis jautėsi kaltas prieš Vilių. Vietoj atlikto darbo — ligoninė. Kad nors nereikėtų ilgai gulėti...

Epilepsijai prasidėjus, Petras prarado leidimą vairuoti, Juozas atsisakė būti partneriu... Bet visa tai — menkniekis, jei Elvyra būtų pasilikusi. Kartą iš daktaro grįžęs, rado užrakintą namų duris. Ant priebučio stovėjo pora jo lagaminų ir plastikinis maišas su kostiumais. Prie maišo, segtuku prismeigtas, plazdeno baltas popierelis.

"Petrai! Taip gyventi nebegalim. Pats matai, kad esi nepagydomas ligonis. Gąsdina mane tie tavo priepuoliai. Aš gi ne slaugė. Ir šiaip, koks čia gyvenimas, než darbo, nei uždarbio. Pats suprask. Paskambink advokatui Wm. Schneider. Jis geriau viską paaiškins. Nėpyk. Kitaip negaliu. Elvyra.

P.S. Namas, kaip žinai, mano papos. Tai čia kol kas ir pasilieku. Tu pakalbėk su advokatu. Sakau, jis geriau mokės paaiškinti."

Na kaip gi! Viską mokėjo Wm. Schneider paaiškinti. Kad Elvyra per ją neatsimintų su nepagydomu ligoniu, kad ji norėtų turėti vaikų, bet tokioje padėtyje — neįmanoma...

Supraskite pats, Mr. Shalna! Epilepsija — paveldima. Duokite skyrybas be piktumo. Pigiau atsieis. Be to, koks gyvenimas su partneriu, kuris nori panaikinti kontraktą, taip sakant... Supraskite pats.

Tai gi. Supraskite pats. Bet Petras nieko nesuprato. Kiekvienas advokato žodis buvo tartum lazda per galvą — netikėta, nelaukta, neužpelnęta...

Elvyra norėjo vaikų? Dabar? Kai jis ligonis? Kur ji buvo tuos šešerius metus? Iš tolo šaukdavo, jog nenorinti figūros sugadinti, vystyklais apskrauti... O namai, tiesa, buvo jos tėvo. Bet Petras atpirko iš senio. Viską išremontavo. Ir langą salone įdėjo per visą sieną. Elvyra mėgdavo sėdėti prie jo kasdien.

Petras nieko nesuprato. Be žodžio jis žiūrėjo per praplikusią advokato kaktą į senovišką laikrodį ant sienos. Laikrodis buvo panašus į garvežį. Maža lemputė, vaizduojanti garvežio prožektorius, tankiai mirkčiojo. Petras negalėjo nuo jos atplėsti akių, kol vėl viskas sutemo...

Tada buvo baurus priepuolis. Atsigravo ligoninėje visas lyg sudaužytas. Net sutinęs liežuvis, Matyt, susikramtė. Atsimena, vis laukė, kad Elvyra aplankytų. Neaplanė. Kažkodėl neaplanė nė Juozas.

Vos iš ligoninės išėjus — skyrybų byla. Advokatas kišo pasirašyti popierius, o Elvyra sėdėjo priešais išsipuosusi, graži ir svetima. Petras pasirašė. Taip ir subiro gyvenimėlis... Kaip trupinių saują...

Veteranų šalpos centre Petra išmokė risti knygas. Šuniški buvo metai, kol Vilius Vana-

gas jį priėmė į savo spaustuvėlę. Bet niekas taip neplėšė Petrui širdies, nei liga, nei dažna bedarbė, kaip Elvyra. Vieną dieną jis mintyse Elvyrą mušdavo, išliedamas visą savo sugriuvusio gyvenimo skausmą ant jos dailios galvos, kitą — saldams galvojo apie metus su ja ir mylėjo iki skausmo, iki ašarų. Bet Elvyra ištekėjo. Už Juozo.

Petras sudejuoja. Skausmas tartum geležinis lankas suveržė galvą. Jis atplėšia sulipusius vokus. Visas kambarys ribuliuoja po vandeniu. Raudoni ratai sukasi palubę, ant lovos, ant sienų. Ne ratai, bet Elvyros veidas.

Paskutinė pertrauka antrą popiet. Iš draudimų skyriaus Linda išsprunka pirmoji ir nusileidžia į ligoninės vestibulį. Čia pilna žmonių su kaspinuotom saldinių dėžėm ir gėlių puokštėm. Lankymo valandos prasidėjo.

Prie stalo, kur žilos pensininkės mėlynuose savanorių - padėjėjų chalatuose išdavinėja lankymo korteles, stovi eilė. Linda atsistoja gale, bet tuoj vėl užleidžia vietą naujai atvykusiems. Linda dėsia. Kažin, ar jau tokia gera mintis lankyti tą žmogų?

— Hello, Linda! Pas ką tu?

Mergaitė krūpteli. Už stalo jai šypsosi pažįstama senutė padėjėja.

— O...hello! Aš pas Mr. Shalną. 515-ka?

— S...h...h...Shalna 515-ka. Giminė?

— Ne Pažįstamas.tėtės, — sumiksi

Linda, imdama kortelę.

Penkto aukšto koridoriuje lankytojų daug. Tik atvykę stoviniuoja prie palatų durų, ieškodami numerių, kiti, laikydami sveikstinius ligonis už parankių, lėtai vaikštinėja pasieniais. Visur maišosi dryžuotos "saldainiukų" uniformos: sanitarės iš palatų surenka pietus.

515-tojo numerio durys atviros, kaip ir visų palatų. Linda neryžtingai sustoja ir žvilgtelėti vidun. 515-tas didžiulis šviesus kambarys. Čia stovi gal dešimt užuolaidomis atskirtų lovų, bet ne visos užimtos. Kur Petras Shalna? Linda pasižiūri į kortelę. Lova Nr. 1. Čia pat, prie durų. Mergaitė įžengia vidun ir atsistoja galukoje.

Po balta paklode, baltais tvarsčiais suraišyta galva, žmogus atrodė taip pat baltas, lyg negyvas. Bet jo rankos trūkčiojo ir virpėjo blakstienai. Prie ausies, per tvarsčius išsiskaklavo klaksojo ruda dėmė. Lindai pasidarė baisu. Tas ligonis atrodė blogiau, negu ji įsivaizdavo. Kaip gerai, kad jis miegojo. Linda jo nežadins ir neklausinės, ar pažįsta tėvą. Ji apsisuko išeiti.

— Elvyra, gert! — staiga sudejavo ligonis. Klidėjo vargšas. Kažin, ar jam galima gerti? Kur slaugė? Reikia pašaukti slaugę. Linda sugrįžo prie lovos, akimis ieškodamas skambučio.

— Ačiū, kad atėjai... — sušnibždėjo ligonis. Silpnas šypsny iškreipė lūpas. — Aš žinojau, kad ateisi. Po kiekvieno priepuolio vis laukdavau... Ir sulaukiau... Gert!

Linda nematė skambučio, Linda jaudinosi. Ji jautėsi, tarytum kokia apgavikė, kai ligonis šaukė ją kažkieno vardu. Mergaitė nenorėjo klausyti, nenorėjo girdėti jokių šio klidinio žmogaus minčių. Ji pagriebė nuo staliuko popierinę nosinė, suvilgė šalia stovinčiam vandens stiklę ir ėmė sluostyti ligonio lūpas.

Petras Shalna žiūrėjo į ją apniukusiomis akimis.

— Kad ... žinotum... Elvyra, kaip tavęs... pasiilgau! Juk dabar paliksi prie manęs? Paliksi? — Ligonis sujudo. Jis stengėsi pakelti galvą.

— Aš paliksiu... Aš čia būsiu... — sumišusi tvirtino Linda. Jai darėsi baisu. Ji nenorėjo būti ta nežinoma Elvyra, bet... turėjo. Dabar nebebuvo galima išeiti ir apvilto vargšo ligonio...

— Duok ranką, Elvyra! — vos girdimai švagždėjo jis.

Linda klusniai suėmė drėgnus ligonio pirštus į savo saują. Po jo delnu ji užčiuopė skambučio mygtuką ir paspaudė. O Petras Shalna vis kalbėjo. Dudasmas ir užsikirsdamas jis skubėjo išsakyti per tiek metų susirinkusį ilgį, skausmą ir vis dar nenumirusią meilę.

— Kai sužinojau, kad tu... už... Juozo... apėmė mane... toks pasiutimas... Blogiau už priepuolį. Dienas, naktis. galvodavau, kaip judu nudėti... Mintimis tave pasmaugdavau... Kuo labiau galvodavau, tuo blogiau darėsi. Priepuoliai ir priepuoliai... Darbo nėra... tavęs nėra... Bet viskas praėjo. Nėpyk. Supratau pats, kaip tada rašei, kad... ne tau... tokiai jaunai su ligoniu gyventi... Nėpyksti?

(Bus daugiau)



P. Vaškys (Kairėje — nuosavybė P. Osmolskio, dešinėje — H. G. Greenfield) Nuotrauka R. Kisieliiaus

APIE ŠIUOLAIKINĘ POEZIJĄ LIETUVOJE

(Atkelta iš 3 pusl.)

pasinėsimą į tautosaką. Alb. Zukauskas pasijukia iš jaunųjų metų buvę novatoriai, dabar jau užkietėję senatoriai...

Janina Degutyte, anketos paklausta, kokios poezijos norėtų, atsako: "didelės, nesuvaržytos jokiais kanonais, jokiai literatūrinė mokyklom, drąsios (bet ne manieringos), gilios (ir ne pseudofilosofiškos), kad alsuotų ne vienadiene tiesa, kad maitintųsi kasdienybėje ir vizijomis, kad ji būtų laikmečio gyvas kūnas ir kraujas. Kad būtų poezija. Tikra".

Be abejo, J. Degutyte drąsiais mintimis ir troškimais gyvena beveik kiekvienas Lietuvos poetas. Kas gi nenorėtų poezijos, kuri būtų nesuvaržyta jokiais dogmomis, kuri laisvai maitintųsi kasdienybėje ir vizijomis, kuri skelbtų dideles tiesas!?

Jau dabar "Poezijos pavasario" puslapiuose poetai dažnai pasako daugiau, negu galima. O kai kada, anot poeto M. Martinaičio, jie kalba be žodžių ir tyliu balsu. Taip pat, vienaip ar kitaip, neretai prasiveržia slopinamas religinis jausmas. Štai, Gediminas Astrauskas rašo: "Kaip norėčiau aš, dieve mano, tavo pasakos amžių išsaugot!" (55). Algimantas Baltakis "Maldoje, kurią sudėjo be dievis poetas": "Viešpatie, vis vien išklausyk mano maldos" (35). Elena Mezginaitė: "Atkabėkit mane kaip maldą prie degančio židinio" (81). Just. Marinkavičius: "Septyni kalavijai susminga į tylinčią širdį" (64). Ir pagaliau S. Geda elegiškaime posme:

...ūmai prapuolė
regėjimai — jie viešpaties
valia... Dabar jau vėlai
valanda tylia
užklok mane, o vakaro papart...
(p. 176)

Tai nėra atsitiktiniai nuklydimai į tautos nuotaikas ar į tradicinius aruodus, kur religija ir poezija yra dvi neatskiriamos seserys. Jei galėtų, tikriausiai "Poezijos pavasario" poetai atspausdintų eilę subtilių religinių eilėraščių. Kol kas tokio žanro poezija ten turi dūlėti stalčiuose.

Turint mintį poezijos anketa, norėtųsi dar pridurti: Jokiais kanonais nesuvaržyta poezija Lietuvoje egzistuoja, bet jai gresia nuolatinis pavojus. Ji maitinasi sodria žmonių kalba, vaizdinga gamtos aplinka, turi-

IŠVADOS PO KAMERINIO SPEKTAKLIO

(Atkelta iš 2 pusl.)

mi, pavijota skėmai būdingu paradoksišku filosofiniu siūlu. Ne visiems aktoriams pavyko ši kartą skėmon išjausti. Labiausiai, tur būt dėl to, kad nežinoja, ką vaidinti: ar gyvo kūno ir kraujo charakteris, ar tik tam tikro pamišimo simbolius? Bet tikrai žinojo, ką ir kaip daryti Bernardas Prapuolenis, kurio iki detalių, iki mažiausio kvėpavimo, iki akies krustelėjimo bei šypsenos išgyventa Mr. John rolė liko nepamirštama. Blankiau praėjo Ostrausko "Lozorius". Didžia dalimi dėl to, kad ir pats autorius jame parodė

mažiau originalumo, mažiau niekai neatliepančio atradimo tiek filosofine, tiek situacine prasme.

Grįžtant prie pradžios, norėtume dar pakartotinai pabrėžti, kad šitokių kultūrinių apraiškų prasmė nėra ta, kad kiekvieną kartą turi būti laimėta kažkas nepaprasto ir tobulo. Viršūnės laimimos tik šitokių pastangų nuolatinumu bei publikos pakankamu ir nuosirdžiu dėmesiu šio, pasakytume, mažojo plano reikšmingoms užmačioms. Viso to ir pageidautina ateinančiame kultūrinės veiklos sezone.

k. brd.

paslaptį, neapibrėžtais įvaizdais, įvairių asociacijų kombinacijomis. Buvo paklotas įvairiausių nuodėmių sąrašas. Kliuvo ir prozaikams, ir poetams, o labiausiai Sigitui Gedai už originalią, bet komunistams "nesuvokiama" augalų, žvėrių ir dievybių simboliką naujausiose poemose. Žodžiu, ne poeto sugebėjimas rašyti gražiai ar vaizdingai, ne jo kūrybinė jėga, bet jo asmeniška ideologija atsidūrė ugnyje. Lietuvos KP centro komiteto narys J. Bielinis išdrožė griežtą pamokslą ir perspėjo jaunuosius nepamesti idėjinio principo: "Kiekvienas neišvengiamai privalo apsispręsti, į kurią ideologinę kovos barikadą pusę jis stoja. Vidurio kelio čia nėra". Ir sakykite, ar nėra tai grąsinimas? Ar nėra tai amžroto rimbo švilpimas, isakantis: šokite, jaunieji poetai, senųjų dogmatikų knarkimo takti, ir mes jums paploisime! Aišku, paplos ir tie, kurie New Yorke tariasi esą avangardiniai jaunųjų laisvės gynėjai, nors iš tiesų gina tik savo siaurus interesus.

Gyvenant Vakaruose, sunku įsivaizduoti, kad koks nors par-

tijos drinda iš viso turėtų teisę priekaištauti rašytojams ir nurodinėti, ką jie turi mąstyti ir kaip rašyti. Bet tai nuogas faktas. Tokie dalykai dedasi Lietuvoje. Todėl "Poezijos pavasario" kūriniai, ypač tie eilėraščiai (ir tokių yra apskiai), kur pirmąja estetika ir asmeninis tikėjimas, o ne primesta ideologija, yra didingi ir priklauso lietuvių literatūrai. Tokia poezija, kar-tojant suvažiavimo diskusijose dalyvavusiu (Lit. ir M., 1971. IV. 24. S. Gedos mintį, yra balsas, už kurį reikia mokėti gyvenimu ir krauju, balsas, dovanojamas tautai per geriausius jos žmones.

Parduos 47 Kandinskio darbus

Guggenheimo muziejus New Yorke spalio 13 d. parduos 14 Kandinskio paveikslų ir 33 akvareles. Taip pat bus parduodami kūriniai Chagallio, Legerio, Gleizes ir Moholy — Nagy. Norima gauti lėšų išlaidoms ryšium su įgijimu 238 kūrinių iš Hilla Rebay fundacijos. Kai 1964 m. buvo parduota 50 Kandinskio paveikslų, buvo už juos gauta 1,502, 200 dolerių.

JEI JŪS NORITE SIŪSTI
SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ
IR VISAS USSR DALIS,
NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS
F I R M O S
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED by Vnešposyltorg)



VYRIAUSIA ISTAIGA
1776 Broadway, New York, N. Y. 10019
Tel. — 581-6590; 581-7729

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjams NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma - skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro.

Seštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

CHICAGO, ILL. 60629	2608 W. 69th STREET	312 — WA 5-2787
BROOKLYN, N. Y. 11218	485 McDONALD AVENUE	IN 7-6485
NEW YORK 3, N. Y.	78 SECOND AVENUE	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	378 MARKET STREET	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	40 WHITEHEAD AVENUE	CL 7-6320
UTICA, N. Y.	963 BLEEFCKER STREET	RE 2-7478
FARMINGDALE, N. J.	FREEMOOD ACRES	363-0494
PHILADELPHIA 23, PA.	631 W. GIRARD AVENUE	PO 9-4507
ALLENTOWN, PA.	126 TILGHMAN STREET	HE 5-1654
LOS ANGELES 4, CAL.	159 SO. VERMONT AVENUE	DU 6-5550
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	HU 6-2818
BAITIMORE 31, MD.	1900 FLOET STREET	DI 2-4240
BUFFALO 12, NEW YORK	701 FILLMORE AVENUE	TX 5-0700
DETROIT 12, MICH.	11001 JES CAMPAN AVENUE	565-6780
HARTFORD 6, CONN.	122-126 HILLSIDE AVENUE	249-6216
JERSEY CITY, N. J.	219 MONTGOMERY ST.	HE 5-6368
SYRACUSE, N. Y. 13204	515 MARCELUS STREET	475-9746
CLEVELAND 13, OHIO	1028 KENTLWORTH AVENUE	PR 1-0696
HAMTRAMCK, MICH.	11359 JES CAMPAN AVENUE	365-6746
SO. BOSTON, MASS.	396 W. BROADWAY	AN 8-1120
TRENTON 10, NEW JERSEY.	1152 DETTIT AVENUE	EX 2-0306
RAHWAY, N. J.	47 E. MILTON AVENUE	581-8997

JĖZUS OKEANO PAKRAŠTY

Egzotiški išgyvenimai jaunimo bendrijoje

JUOZAS PRUNSKIS

Vieną saulėleidį Jacksonville Beach vasarvietėje ėjau Atlanto vandenyno pakrante, akis įsmeigęs į knygą. Mane sulaukė jauno studentės amžiaus mergaitė, klausdama:

— Ką skaitote?
— Dostojevskio "Idiotą". Tai aukštos literatūrinės vertės kūrinys.

— O aš maniau, kad skaitot šv. Raštą.

Pokalbis buvo užsimezgęs ties pakrantės pilku poros aukštų namu, kurio prieangyje buvo stambiomis raidėmis, sudarant žuvies siluetą, įrašas "Jėzus".

— Kur jūs gyvenate? — paklausiau ją.

— Čia, šiame name. Čia mūsų krikščioniškoji bendrija. Esame penkios mergaitės ir keturi berniukai. Iš įvairių JAV vietų. Aš nuo New Yorko. Anksčiau varčiau narkotikus, kitaip blūdiu, daug keliau. O gyvenimas buvo beprasmiškas, tuščias. Kelionėse patyriau apie šią bendriją. Įsijungiau. Mes gyvename stipriu religiniu gyvenimu. Kristus užpildė mano gyvenimo tuštumą. Mano gyvenimas pasidarė pilnas, prasmingas, — atvirai ir noriai pasakojo ji.

— Mes studijuojame šv. Raštą, — tęsė ji, — ieškome dvasinio įkvėpimo. Gyvename kaip broliai.

— Bet jūs jauni. Kaip tvarkotės moraliniu atžvilgiu šioje bendrijoje?

— Mergaitės turime savo patalpas, bernaikiai savas. Bet koks paslydimas būtų prieš Jėzų dvasią. Mūsų tarpe palaidumo nėra. Jei kurie gauna įkvėpimą moterytės gyvenimui, tie vedasi. Šiaip mūsikiškai gamina sandalus, eina į kitus darbus. Užsidirbame. Ir kažkaip Apvaidą mus aprūpina. Bendrai maltinamės, ir susiranda iš ko.

— Ar jūsų tas jaunimo religinis sąjūdis turi ryšio su kuria tikyba?

— Ne. Mes tik gaiviname krikščionybės tiesomis, jas gliaubiam pažindami šv. Rašto studijas.

Tai buvo šeštadienio vakaras. Bekalbant prisijungė pora bernaikių iš jų grupės. Mergaitė Juos vadino broliais. Ji papasakojo, kad sekmadienį 11 val. jie turės susikaupimą, šv. Rašto studijas.

Pasistengiau nueiti. Į jų namą buvo susirinkę apie 40 žmonių. Išskyrus trejetą vyresniųjų — vis jaunimas. Didžiojoje sienoje kabėjo stambus paskutinės vakarienės gobelenas. Priešingo sienoj — kryžius, padarytas iš dviejų medžio šakų, surištų raiščių. Paprasčiausias, koks tik gali būti. Dauguma sėdėjo sofose, kėdėse, kai kurie pusiau išsitiesę ant žemės. Daugelio mergaičių kaklą puošė kryželiai. Kiekvienas turėjo šv. Raštą. Vienų tai buvo stambi, paukuota, kietais viršeliais knyga, kitų — kišeninė mažytė laida, su įsepta sage, kurioje išbrėžtas laimingai besišypsantis veido siluetas.

Jie giedojo religinę giesmę, taktan plodami delnais. Melodija liejos labai sklandžiai.

Nutildus giesmę, ėmė vienas po kito reikšti savo individualius jausmus:

— Garbė Kristui!

— Garbė Jėzui!

Susikaupime kai kurie užsimerkę, rankas maldoje aukštai ištiesę. Dabar vienas spontaniškai atsiverčia šv. Rašto knygą ir skaito, kaip Dovydas liepia garbinti Viešpatį pagal Jo didybę.

Ir ima pats aiškinti:

— Taigi, mes turime garbinti

ne kaip mes manome, o kaip Jis yra didis.

Ir vėl iš visų kraštų pasigirsta individualūs maldos šauksmai:

— Ačiū, Jėzau! Ačiū, Tėve (išreikdami intymumą, jie Dievą tarpais pavadina "Daddy"). Būkime vienos dvasios! Mes skiriam Tau visą garbę!

Visi jie švarūs, nors plaukai vienu iki pečių, kitų trumpesni. Padoriai apsilvę. Ant vieno bernaikio drabužio, lyg protestui prieš "Dievas yra miręs", išsiūta ryškiomis raidėmis "Jis yra gyvas".

Permetu visus akimis. Viena mergytė užsimerkusi, rankas iškėlus, susikaupusi, tik lūpos juda. Ir kiti panašiai.

Vienas jaunas vyras pradeda pasakoti:

— Buvau silpnas. Manje atsirado noras pabėgti iš bendrijos. Maščiau — jie gali įsilpti mane į savo doktriną. Bet pajutau, kad mes visi broliai. Mes pajuntame, kaip krikščionybė yra stipri, nors ir matome savo brolių silpną. Bet mes žvelkime į Kristų. Mes turime tikėjimą. Dievas yra mūsų tėvas. Dievas išves mus iš bet kokios situacijos, o ne koks lakstymas. Mes turime mokytoją šioj šv. Rašto knygoj. Dievo žodis gali sužiedėti mums, Dievas mane nepasmerkia. Jis mane pakelia.

Ir vėl suskamba jaunimo giesmė:

— Jei Manęs klausysit ir Mano žodžiai bus jums, prašysite, ko norite.

— Giesmės akordai liejosi ritman, plaukšint rankomis. Vėl prasidėjo improvizuota individuali maldą, besireikšianti šūkiais:

— Garbė Jėzui!

Vėl kitas atsiverčia į skyrių Jokūbo laiško. Paskaito ir aiškina:

Šv. Rašto skaitymas — tai paskaita. Dievui tarnaujame, siekdami patirti, kaip Jam geriau patikti. Būk laimingas bandymuose ir sunkumuose. Mes negalime būti laimingi, jeigu kiekvienoje nelaimėje neįžvelgsime Dievo pamokos. Mūsų silpnybėje Dievas parodo savo jėgą. Jis padės jums pamatyti antgamtę, bet savo sielą turite patys išganyti. Amžinasis gyvenimas prasideda dabar, mes turime ramybę savo širdyje.

Vėl kažkaip savaimingai prisiveržia giesmė iš jaunų krūtinų:

— Pergalė Kristuje, Išganytojuje

Tiek daug spindinčių veidų. Giesmė aptilus — pasigirsta individualūs maldos šauksmai:

— Radau dabar Dievo sūnų!

— Ačiū Jėzui!

Ir tai girdisi iš studentiško lūpų. Vienas, pasidėjęs šalimais stovą fizikos mokslo knygą ir skaičiavimo liniuotę, bando gita ra pritari maldai. Ir jis taria:

— Aš širdy pajutau norą melsis. Už asmenį, kurio nė vardo nežinau. Išreiškiu tai man atėjusių giesmių melodijų garsais.

Ir, skambindamas gitara, jis gieda savaip sukurta gaida:

— «Kirie... Christe eleison... Agnus Dei, qui tolis peccata... Christe eleison...»

Dabar visus pagauna kažkokio džiaugsmo banga. Jie ima giedoti:

— Džiaugsmas, džiaugsmas mano širdy... Aš myliu Tėvą, Sūnų, Šv. Dvasią, visus viename. Jis mane sutvėrė...

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.

Vienas nuo kito jie užsikrėtė džiaugsmingu juoku, kuris skambėjo visame kambary.



El Greco

Pirklųjų išvairymas 15 šventyklos

rankas paspausdami.

Šitaip jų susitelkimas ir maldą jau užsitiesė per pusantros valandos. Nesinorėjo tikėti, kad Amerikos jaunimas gali tiek ištvirti religinėje ekstazėje. Šalia manęs atsiradusią vakarykštę jaunuoletę tyliai užklausaui:

— Kaip ilgai tai užsitęs?

— Kol dvasia mus ves...

O jų būrys vėl išsiliejo religinė giesmė:

— Jis Viešpats. Jis prisikėlė ir jis Dievas. Jo rankose visos pasaulis, Jo rankose Jacksonville. Jo rankose visos Bažnyčios.

Beveik dvi valandas užsitiesė tas jaunimo religinis susitelkimas. Čia buvo tiek vietos jų pačių momento įkvėpime sukurtos maldos šūkiams ir giesmėms.

Užsibaigus prisilinkau prie vadovaujantį vaidmenį parodžiusio jauno vyro.

— Koks čia jūsų sąjūdis? — paklausiau.

— Toks savaimingas. Jis plinta po visą pasaulį. Mūsų bendrijos nariai gali būti savos tikybos išpažinėjai, pvz. katalikai ir lankyti savo bažnyčią. Laikraštiniškai mūsų judėjimą vadina Jėzaus sąjūdis. Jis auga įvairiuose miestuose ir kontinentuose. Aš buvau narkotikų vartotojas. Dabar esu laimingas išsigelbėjęs Dievo tarnyboje.

— Kur jūsų centras?

— Dievas.

— Iš kur jūsų giesmės?

— Daugelis iš šv. Rašto, atliekamos Dievo mums įkvėpimomis melodijomis.

Prisiartinu dar prie vieno studentiško amžiaus jaunuolio:

— Kokius čia žodžius Tamsta kalbėjote bendrijoje, kad negalėjau suprasti?

Ir aš pats jų prasmės nežinojau. Nežinojau, ką sakiau, ką man buvo Dievo dvasia tuo momentu įkvėpusi, — aiškino jis.

Buvo matyti, kad savo susitelkimo pobūvyje jie palieka daug laisvės individualiam reiškimuisi, toleruoja net egzotiškumą, bet su kūdikišku paprastumu ir atvirumu. Bendras rezultatas — stiprus religinio gyvenimo sužydėjimas. Jie sako, kad įvairūs hipiai tai tuštuma, nulis, o džiaugiasi pilnatvę ir laimę radę Jėzuje

Viršų jų didžiųjų durų išpieštas kryžius ir stambiomis raidėmis ties juo įrašas: "Džiaugsmas visuose sunkumuose."

Už trejetos dienų turėjau progą dar kartą aplankyti Jėzaus sąjūdžio būstinę. Svetingi gyventojai pervedė per visus kambarius. Visur švaru, tvarkinga. Kiekviename kambary kryžius ar religinis paveikslas, jų tarpe ir Marijos paveikslai. Daug kur išrašyti sienoje, ant durų šūveikindamiesi, ėjo vienas nuo kito švelniai apsikabindami ar

Kristus tas pats šiandien ir visada".

Namo rūsyje trejetas studentiško amžiaus jaunuolių gamino iš kilimų ir odos rankinukus ir dirbo sandalus. Pardavinėdami jie pelnosi pragyvenimą. Susėdome pasikalbėti su to

ANDY'S BARBER SHOP
40% OFF ON KOSMETICS (Men's and Women's)
STOP IN AND GET A TRIM
Open Tuesday to Friday 9 to 6:30; Saturday 9 to 6:00.
4109 W. 63rd St. — 582-6233

CAL - MAR SHOPPE
"Swing into Fall at CAL - MAR"
For Ladies, Men's & Children's Wear.
A complete line of Ladies Wear.
"We stress high quality and personal service."
Open Mon. and Thurs. until 9 p.m.
All other days, including Saturday, until 6 p.m.
2809 W. 55th St. — PR 8-1655

MEXICO TAQUERIA RESTAURANT
Fine Mexican Food In A Friendly Atmosphere
"Now that you've tried the rest, try the best!"
Tostitos • Tacos • Enchilados
A Little bit of Mexico at 7604 NO. ASHLAND AVENUE
For Carry-Outs — Call MARTHA at 338-1473

Modern Impressions Coiffures
50% OFF ON SHAMPOO & SET
STYLING — "FROSTING" — STYLING
Only with this coupon, expires Oct. 30
"Terry" Rizzone, owner, formerly at 6655 S. Mozart, now at 4136 W. 63rd Street, Tel. 582-8957. Hours: Wed.-Fri. 9 a.m.-9 p.m. Sat. 9 a.m.-5 p.m. Sun. 9 a.m.-3 p.m. "Appointment not always necessary."

SERBIAN CLUB
SPECIALTY OF THE HOUSE
SHISH KEBAB
Now that you have tried the rest try the best!
Open 7 days a week.
Dinner 11 to midnight.
Also cocktails.
Tel. — HU 9-2860
1928 W. Evergreen, Chicago

Joe Wentz Ford, Inc.
Authorized Sales & Service
FOR YOUR BEST DEAL — Call 445-5000

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos, radijal stereo.
Krautuvė Marquette Parke
Pardavimas ir taisymas

MIGLINAS TV
2346 W. 69th St. — tel. 776-1486

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS SIUNTINIAI LIETUVĄ
Geri prekių didelis pasirinkimas Automobilai, baldai, televizijos, doler. certifikatai, maistas, akordeonai.
2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
TELEF. WA 5-2787

Cosmos Parcels Express Corp.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri, per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS I LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTONIJĄ, UKRAINIJĄ ir t. t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.

TIKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI

VARANTUOTAS SKUBUS IR TIESLUS PRISTATYMAS

Vsuoje mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštųjų rokybės prekių prietaisais kainomis

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

affiliated with PODAROGIFTS, INC.

prima užsakymus dovanų pažymėjimams, automobiliams, šaldytuvams televizijų aparatams, radijo transistoriams, magnetofonams (tape recorders) ir daug kitiems dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausiojo įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Kreipkite dėmesį į naują Adresą:

488 MADISON AVENUE

Floor 21st

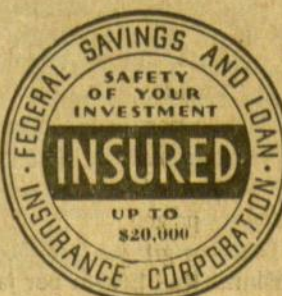
NEW YORK, N. Y. 10022

Tel.: (212) 758-1150/1

SKYRIAI:

NEW YORK, N. Y. 10003, 39 Second Avenue	Tel.: AL 4-5456
NEW YORK, N. Y. 10011, 135 W. 14th Street	CH 3-2583
BOSTON, Mass. 02118, 271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
BOSTON, Mass. 02127, 389 West Broadway	268-0068
BUFFALO, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
CHICAGO, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue	BR 8-6966
CHICAGO, Ill. 60608, 3333 S. Halsted Street	WA 5-2737
CLEVELAND, Ohio 44134, 5879 State Road	884-1738
IRVINGTON, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue	ES 2-4683
GRAND RAPIDS, Mich. 49504, 636-35 Bridge St. N. W.	GL 8-2255
HAMTRAMCK, Mich. 48121, 11333 Jos. Campau Avenue	365-5255
HARTFORD, Conn. 06114, 200 Franklin Avenue	246-9274
LAKEWOOD, N. J. 08701, 241 Fourth St.	FO 3-8569
LOS ANGELES, Calif. 90022, 990 S. Atlantic Blvd.	AN 1-299
NEW HAVEN, Conn. 06511, 1329 Boulevard	LO 2-1446
NEWARK, N. J. 07106, 698 Sanford Avenue	373-878
PASSAIC, N. J. 176 Market Street	GR 2-638
PATERSON, N. J. 99 Main Street	274-640
PHILADELPHIA, Pa. 19122, 1214 N. 5th Street	PO 3-481
PITTSBURGH, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street	HU 1-275
SAN FRANCISCO, Calif. 94115, 2076 Sutter Street	FI 6-157
WATERBURY, Conn. 905 Bank Street	PL 6-676
WARREN, Mich. 48092, 29200 De Quindre, 1/2 Block North of 12 Mile Road	Tel.: 751-6760/1
WOODHAVEN, N. Y. 11421, 94-08 Jamaica Ave.	Tel.: 441-4712
WORCESTER, Mass. 01610, 169 Milbury Street	SW 8-286
YOUNGSTOWN, Ohio 44503, 309 W. Federal Street	RI 3-044
IRVINGTON, N. J. 07111, 1082 Springfield Avenue	374-644

Perskaite Draugą, duokite kitiems pasiskaityti.



Chicago's Taupymo Bendrovė turi įvairiausių moderniškai įrengtų taupymo skyrių, lengvas priėmimo, greitą patarnavimą, net du k'emiai automobiliams pastatyti, saugumo dėžutės ir kitokios parankumai. Chicago's Taupymo Bendrovė yra ne tik lietuvių sūsioms, bet ir visų Amerikos lietuvių ir jų organizacijų centras. "The Presidential Room" puiki vieta organizacijų susirinkimams bei mažiems banketams teikiama veitui.

6% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$5000.00 OR MORE 2 Year Maturity	3 3/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000.00 One Year Maturity	5% PER ANNUM ON ALL PASSBOOK ACCOUNTS
---	---	--

- ★ AR JOSŲ NAMAS YRA PER MAZAS JOSŲ ŠEIMAI?
- ★ AR JOSŲ KROSNIS PASENO?
- ★ AR VASAROS KARSCIAMS UŽEJUS NENORETUMET KVEPUOTI GRYNU SALTU ORU?
- ★ CHICAGO TAUPYMO IR SKOLINIMO BENDROVE duoda paskolas prieinamoms ir patogiomis išlygomis, \$500.00 ir daugiau, bet kokiems namų pagerinimams. O gal jums reikalingi pinigai kitiems reikalams? Arba gal norite įsigyti nuosavą namą, jei iki šiol jo neturite ir jums nusibodo mokėti aukštas nuomas?

BET KOKIAIS FINANSINIAIS REIKALAIŠ KREIPKITES I

Chicago Savings and Loan Assn.

PHILOMENA D. PAKEL, Pres.

6245 SO. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P.M. to 8 P.M. Tues 9 to 4. Thurs. and Friday 9 to 8. Sat. 9 to 12:30



NAUJI LEIDINIAI

• **I LAISVĖ, 1971 m. rugsėjo mėn. Nr. 52 (89).** Lietuvių politikos žurnalas. Leidžia Lietuvių Fronto Bičiuliai. Redaguoja Juozas Kojelis, Post Office Box 344-61, Los Angeles, California 900-34. Administruoja Aleksas Kulnys, 1510 East Merced Ave., W. Covina, California 91791. Metinė prenumerata JAV ir Kanadoje — 5 dol., visur kitur — 36 dol., atskiro numerio kaina — 2 dol. Žurnalo naujo numerio gera dalis medžiagos skirta 1941 metų sukilimui, minint nuo jo prasi-
veržimo 30 metų sukaktį. Apie sukilimą pirmoje eilėje rašo Stasys Lozoraitis, jr., sukilimo pėdsakus tautoje aptardamas šitaip:

„Jame gimė lietuvių rezistencinė valia, kuri prisitaikydama prie nuolat kintančių istorinių sąlygų, pagal susidarančias aplinkybes keisdama savo formas, tebėra gyva ir tvirta. Jos priemonės pasikeitė, tačiau tikslai pasiliko tie patys, kaip tų lietuvių, kurie tą tolimą birželio dieną sukilę prieš svetimuosius savoje žemėje. Jie būtų tą darę prieš svetimuosius iš vakarų ir pietų ir šiaurės. Prieš visus tuos, kurie šio 20 šimtmečio antroje pusėje bando užgnaižti tautų teises. Lietuvių tautos istorija teka paslaptinga ir vingiuota vaga. Tačiau ji teka viena kryptimi. Ir niekas jos nepakeis.“

Dar apie tą patį sukilimą testamentine plačiaja prasme rašo Stasys Zymantas, sakydamas: „Netiesa, kad sukilėliai nepramėtė naujos vokiečių okupacijos. Savo paskirtimi sukilimas buvo nukreiptas ir prieš sovietų okupaciją ir prieš nacių kėslus. Pagrindinis sukilėlių tikslas kaip tik ir buvo pastatyti nacių Vokietiją prieš įvykusį faktą, ir jie tą tikslą pasiekė. Lietuvon atėjo, vokiečiai rado atstatytas valstybines ir savivaldybines įstaigas ir tautos vardu kalbančią Laikinają vyriausybę.“

O Jurgis Gliuda, dėmesį perkeldamas nuo ginkluotos rezistencijos į tyliąją rezistenciją, taria:

„Ginkluota rezistencija neatnešė šaliai išsilavinimo, nes kovoj trūko ginkluotos jėgos. Tylios rezistencijos sėkmei nereikia brutalaus jėgos talkos. Reikia masinio galvavimo būdo, reikia masinio nusiteikimo. Ne pats faktas, kad kunigas dėsto religines tiesas, yra svarbu, bet masinis galvavimas, jog taip reikia. Ne tai reikšminga, kad lietuviškojo „samizdato“ slaptoji plunksna perrašinėja kūrinių puslapius, bet kad žmonės jaučia reikalą tai daryti ir kad yra skaitytojų. Laisvės ilgesį reiškia ne tiek tylios rezistencijos anekdotų pasakojas narsuolis, bet tokio anekdotu klausytojai...“

Aplamai, žurnalas įdomus ir kitomis savo temomis, o ypač gerai parengta apžvalginė savo dalimi. Puslapiuos jaučiamas tvirtas žinojimas, kur einama ir ko siekiama. Nesilankstoma nei draugams, nei priešams, o žengiama pakelta galva.

• **Lietuvos Pily. Vilnius, 1971. 304 p.** Lietuvos Mokslų akademijos Istorijos instituto leidinys. Ats. redaktorius J. Jurginis. Tai kolektyvinis darbas apie svarbesnias pilies, esančias etnografinės Lietuvos ribose. Apie pilies apskritai rašo J. Jurginis, apie Vilniaus pilį — M. Jučas, A. Tautavičius, R. Batūra, E. Budreika ir S. Jučenė, apie Tra-

ku piliis — J. Jurginis, A. Tautavičius, B. Krūminis ir S. Mikulionis, apie Kauno pilį — R. Mikas; Medininkų pilį aprašo J. Jurginis; Raudonės ir Panemunės pilies nagrinėja S. Pinkus; Raudondvario pilies istoriją pateikia J. Jurginis, Liškiavos pilį aprašo K. Mikas, Biržų pilį apžvelgia S. Pinkus ir Klaipėdos pilį — A. Tautavičius. Čia suminėti pilių pateikiama istorija, architektūros detalės, archeologinių tyrinėjimų duomenys. Sėkmingas veikalas gausiai iliustruotas graviūromis, planais, nuotraukomis, rekonstrukciniais piešiniais.

• **LAIVAS, 1971 m. spalio mėn. Nr. 17.** Religinio ir tautinio gyvenimo mėnesinis žurnalas. Eina 50-ji metai. Leidžia lietuviai marijonai. Redaguoja kun. Kazys Barauskas. Redakcijos ir administracijos adresas: 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629. Metinė prenumerata JAV ir Kanadoje — 4,00 dol., kitur — 5,00 dol.

Numeryje aprašoma čekagiečių maldininkų kelionė į Šv. Marijos Šiluvos šventovę Washington. Informuojama apie Marijos kongresą Zagrebe, pateikiama popiežiaus Pauliaus VI mintys apie krikščionišką veiklą, supažindinama su Maskvos pastangomis tapti viso pasaulio ortodoksų galva, liečiami dabar gana madingi astrologijos klausimai, spausdinama Aloyzo Barono novelė, nušviečiama Amerikos parapijų mokyklų situacija ir kt. Žurnalas gausiai iliustruotas.

• **VILTIS, Vol. 30, No. 3. October - November 1971.** The Foremost Folklore Magazine. Žurnalą leidžia ir redaguoja V. F. Beliajus, P. O. Box 1226, Denver, Colorado 80201. Metinė prenumerata 5,00 dol. Žurnalo puslapiuose skelbiama medžiaga ir iliustracijos liečia įvairių tautų šokių, dainų, aplamai liaudies meną. Niekada neaplenkiami ir lietuviai.

• **Lietuvos Miškai ir Jų ūkis, dr. Antano Skėrio studija.** Išeido Lietuvių katalikų mokslo akademija Romoje, 1970 m. 545 psl. Aprašyta Lietuvos miškų ūkis, jo reikšmė bendram Lietuvos ūkiui. Daug įvairių duomenų. Leidinio kaina nenurodyta.

Knyga apie imigrantus

Th. C. Wheeler suredagavo, o Dial leidykla išleido veikalą: „The Immigrant Experience: The Angzuch of Becoming American“. J. Agueros, W. Alfred, E. Boe, Cz. Milosz, A. Pryce — Jones, M. Puzo, H. Roskolenko, J.A. Williams ir J. Snow Wong.

Žmogaus sukurti kosminiai spinduliai

Californijos universitete, Berkeley, taip išstulino atomų skaldymo įtaisą, kad jis gali azoto branduolį sviesti 36 milijonų elektronų voltų energija. Šitokiu greičiu paleistos dalelės jau darosi žmogaus sukurti kosminiai spinduliai. Azoto branduolis susideda iš 7 protonų ir 3 neutronų ir yra laikomas, palyginamai, sunkus. Pirmą kartą tokią sunkią dalelę įstengta išmesti kosminių spindulių greičiu. Norima dabar šį atradimą pritaikyti vėžio ląstelių naikinimui.

Filmų įvairumai

Solženicyno "Viena diena" ekrane

STASIS SEMENIENĖ

Aleksandro Solženicyno Nobelio premiją laimėjusi knyga „Viena diena Ivano Denisovičiaus gyvenime“ buvo pastatyta suomių Kasparo Wrede ekrane.

„Filmas „One Day in the Life of Ivan Denisovich“ yra taip šaltas, taip be vilties, taip nuolatiniai žiaurus, kad mėgstantieji rusų literatūrą ir filmus iš rusų gyvenimo, ir nenorėdami, tiesiog garbins jį.

Tai yra grynai klasiškas Solženicyno perdavimas tos žiaurios buities. Sibiro priverčiamųjų darbų stovykloje. Filme jaučiamas nusilenkimas nesuvaldomai žmogaus dvasiai, kaip tai stipriai pabrėžta originale.

Lyg nuolatinis ošimas, per visą filmą tęsiasi bjaus vargo paveikslinis dienoraštis. Ivan buvo nuteistas 10-čiai metų sunkaus darbo katargai Stalino viešpatavimo laikais.

„One Day...“ yra, pažodžiui imant ir visai paprastai kaip antroje sako, filmas, kuris prasižada ir baigiasi viena dieną gyvenime žmogaus, pasmerktas ir išsiųsto į sovietų vergų darbo stovyklą.

Ivan, tylus stalius, atsibunda dar prieš auštant, apsvynioja savo kojas skarmalais ir suvalgo pusryčius — iš žolių ir kopūstų išvirtą sriubą. Tada tas nelaimingas katargininkas mėgina susimuliuoti ligą, kad tik nereikėtų eiti sunkiųjų darbų dirbti. Tačiau jo temperatūra nesiekia 100 laipsnių, kada jau įmanoma pasilikti sergančiojo lovoje. O kadangi ir lauke temperatūra tėra — 27 laipsniai, visa 13 laisnių per žemą, kada vyrai būna nevaromi į lauko darbus, jis nenoromis turi pasiduoti likimui.

Taip nelaimingi nuteistieji, vilkdami sunkiais žingsniais kojas per gilų sniegą ir varomi prižiūrėtojo, (juo daugiau nudirbs, juo daugiau maisto gaus), stato

cementinę sieną ligi sutemų. Jie sugrįžta stovyklon, praryja miltinę, o Ivan iškaulija dar ir ekstrą porciją. Jis paslepia plieninę dildę (brūžeklį), kurią jis taip nervingdamasis išmugeliavo į stovyklą, ir sukreinta išvargęs į savo guolį. Jis permąsto dėkingai, kad dar viena diena iš jojo 3,653 vergijos dienų praslinko be ypatingos agonijos.

Šioji tipinga katargininko diena, per kurią jis patiria visokių kančias, nuo darbo ligi sustingimo šaltyje, iki pasitenkinimo valgiu — virtų žolių buiza, yra paties nelaimingojo aptarta kaip „gera“. Nes jis galėjo susidurti ir su kur kas blogesniu likimu — uždarymu vienutėje ar kitos rūšies brutalumais.

Niekio ypatingo neįvyksta visą dieną. Tačiau visa tai, kas atsitinka, yra atvaizduota vergiškoj aplinkoj ir smulkmeniškai.

Per visą filmą, lyg juoda linija, driekiasi kartumas ir vargai. Taipgi vyrauja tipinga rusiška nuotaika, kuri yra sunki, šalta, istorinė ir detalizuota.

Tačiau tie žiūrovai, kurie garbina Solženicyną, ir tai ne tiek dėl jo rusiškų savybių, kiek dėl jo visuotinio žmogaus dvasios išgyrmo, liks gana nusivyle. Niekur filme neprilygstama to žymiojo lauréto iškalbingumui ir net niekur nėra pasiūlytas tinkamas jo pakaitalas.

Režisierius suomių K. Wrede parodė ir savo neįtikimą klausą — sniegas po kojomis girgžda, žingsniai cypia savo sunkumu ir nuo klampojimo, skardinukės atidaromos su tyliu šnypštimu, maistas valgomas garsiu sribimu. Jis taipgi turi labai taiklių žvilgsnių mažiausiomis smulkmenoms. Nedaug įvairumo yra katargininko pilkoje nuobodžioje dienoje. O kiek to veiksmo atsiranda, Sven Nykvisto foto aparatas pulkia pagauna! Jis toje srityje yra

Protinis pajėgumas senatvėje

Daugelis bijosi senatvės ypač todėl, kad tai siejama su protinio pajėgumo susilpnėjimu. Tačiau dabar du Duke universiteto profesorai įrodinėja, kad protinio pajėgumo silpnėjimas rišasi ne su pačia senatve, o daugiau pareina nuo peraukšto kraujo spaudimo. Duke universiteto senėjimo ir žmogaus vystymosi centro psichiatras dr. Carl Eisen-dorf ir jo padėjėjas Frances Wilkie stebėjo 202 vyrus ir moteris, vyresnius kaip 60 ir kaip 70 metų.

Jie visi buvo paskirstyti į tris grupes: su normaliu kraujo spaudimu, su spaudimu, pakilusiu iki aukštesnės, bet dar normalios ribos ir su per aukštu kraujo spaudimu. Kas pusrėčių metų kiekvienas iš jų buvo rūpestingai išegzaminuotas ir perėjo psichologinius bei protinius kvotimus.

vienas pačių geriausių. Nežiūrint monotoniškumo, filmas nufotografuotas tyrai mimimo švedo. Jo nuotraukos yra grynos, švarios, beveik moksliški pramatytos. Sibiro (o iš tiesų Norvegijos) dykumos tiesiai su kažkokia paslaptinga jėga, Seven Nykvist, Bergmano fotografo, traukiamos.

Tom Courtenay Ivano rolėje perdavė jo charakterį įtikinančiai. Išblykęs kaip lavonas, sučiaupptom lūpom, tas paprastos galvosenos žmogelis pasirodė esąs ištvermingas Ivan.

Filmas skiriamas visiems. Atsiraz žiūrovų, kuriems, be kasdieninės melodramos, šis filmas pasidarys nuobodus. Tačiau daugelis išsisąs to baisiausio gyvenimo, kai cigaretės nuorūka gali tapti maža rojaus dovana. Arba, kad baisi politinė sistema verčia vieną žmogų sakyti kitam: „Ar gir-dėjai? Ir vėl šią savaitę nebus sek-madienio“.

JACK BATES CONOCO
BRAKES INSTALLED, \$24.95
(Except Cadillacs and Tornados)
AUTOMATIC TRANSMISSIONS
AND ENGINES INSTALLED
• TUNE-UPS • LUBE JOBS
• COMPLETE WINTERIZING
Station Hours 7 Days: 7 a.m.-7 p.m.
Garage Hours: 9 a.m.-6 p.m.
4757 So. Western, 847-8940

Tyrimų duomenys tokie: pacientai, kurie buvo pradėję septynių metų dešimtį ir kurie turėjo normalų kraujo spaudimą, beveik neturėjo jokių pasikeitimų savo protiniuose sugebėjimuose per visą dešimtį metų. Kurie turėjo aukštą kraujo spaudimą, beveik turėjo dešimčia punktų susilpnėjusį intelektualinį pajėgumą. Tie gi, kurių kraujo spaudimas buvo ant aukštesnės normalios ribos net keleta punktų buvo pagerinę savo intelektualinį pajėgumą, tuo paremdami teoriją, jog senesniems žmonėms reikia truputį aukštesnio kraujo spaudimo, kad būtų palaikoma reikiama kraujo apytaka smegenyse.

Tačiau tarp pacientų, vyresnių kaip 75 m. amžiaus, net truputį pakeltas kraujo spaudimas nebu-

vo pakankamas išlyginti su amžiumi atsiradusių organizmo menkėjimų, jų tarpe ir metabolizmo, kraujo indų, plaučių veikimo sutrikimų.

LEIDZIA DAUGIAU KNYGŲ

Siemet JAV-se išleisų ar leidžiamų knygų sąrašas siekia 36.000. Prieš dvejus metus jų buvo išleista 29.600.

Haleem's Standard Service

“Under New Management”

All Mechanical Repairs.
Tune Ups — Oil Change.
Complete Winterizing.

OPEN 7 DAYS: 8 a.m.-10:30 p.m.

5101 S. Western, 476-9362

NAMŲ TAISYMO DARBAI

Stalau, dažymo ir visus kitus darbus atlieka lėtuvis — labai prielaima kaina.

SKAMBINTI RE 7-9615



MARQUETTE PHOTO SUPPLY

IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai! Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

REIKMENYS FOTOGRAFAMS

3314 West 63rd Street

Chicago, Illinois 60629

Telef. PROspect 6-8998

NESENI ĮVYKIAI LIETUVOJE

Atvaizduoti neseniai išėjusiam O. Nendrés romane

ANTROJI BANGA

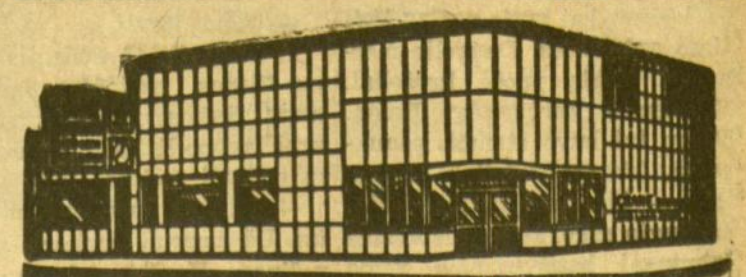
Apie šį romaną rašė

“O. Nendrés lengvu stiliumi mum pristato Lietuvos ūkininką: nefantazuotą, bet tikrą tiek savo išore, tiek savo vidumi: siekiantį aukštų idealų, ilia religingą, suprantantį socialinius reikalus“ (Darbininkas, 1970, 73 nr.).

“O. Nendrés pasakojimas apie tai yra subtilus ir patrauklus. Išties visa knyga yra parašyta gyva ir sklandžiai dialogine forma. Todėl besikaitant tarsi užsimiršti, kad turi knygą rankoje, o vien tik klausaisi gyvų pokalbių, pats pasijunti besąs tarp gyvų žmonių“ (Tėviškės Aidai, 1970, 42 nr.).

Knyga gaunama “DRAUGE” ir pas platintojus.

Kaina \$3.50.



CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th Street Tel. LA 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING SPACE

6%



5%

Mokamas už dviejų Mėtu Certificate sąskaitas Minimum \$5,000.00

Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.

PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. 9 v. r. iki 9 v. v. ANTRAD. ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta.

Chrysler-Plymouth Prices start at

\$1915*

*\$1915, Manufacturer's suggested retail price for a Cricket available at selected Plymouth dealers. Price excludes state and local taxes, destination charges, and dealer new-car preparation charges.

AUTHORIZED DEALERS CHRYSLER MOTORS CORPORATION

BALZEKAS MOTORS

PLYMOUTH — FURY — VALIANT — SATELITE — STATION WAGONS
ROADRUNNER — BARRACUDA — DUSTER

Pirkite dabar, kai kainos yra žymiai sumažintos 1971 metų visiems automobiliams prieš pasirodant naujiems 1972 modeliams.

4030 Archer Avenue

Tel. — VI 7-1515

KULTURINĖ KRONIKA

Nauja prof. Vytauto Vardžio knyga

Prof. Vytauto Vardžio knyga „Karl Marx: Scientist? Revolutionary? Humanist?“ išleido D. C. Heath leidykla Bostone. Dr. Vardys profesorius Oklahomos universitete ir vadovauja to universiteto studijų centrui Muenchene, Vokietijoje.

Rūpestis liaudies dainomis. Lietuvoje

Daugiau dėmesio šimtamečiai lietuvių liaudies kūrybai, kuo plačiau rinkime savo tautosakos turtus — tokias mintis iškėlė filologijos mokslų kandidatė B. Kazlauskienė „Kom. Tiesoje“ (rūp. 4). Ji nusiskundė, kad lietuvių liaudies daina Lietuvos jaunimo gyvenime užimanti vis menkesnę vietą. Esą, tolimų kontinentų muzika pripildanti pobūvius, poilsio vakarus. I magnefonus įrašomi ar dainuojami „slageriai“, kurių turinys ir meniskumas neprilygsta liaudies dainai.

Cia autorė priminė 1970 m. „Svyturio“ žurnale (19 nr.) paskelbtus sociologinių tyrimų duomenis. Didžioji ir anketas atsakiusio jaunimo dalis — 80 proc. — pasisakė jaučianti liaudies dainų grožį, jų gilią turinį ir meniskumą. Tik vienas nuosimtis apklaustųjų visai nevertina liaudies dainų. Tačiau negerovė esanti ta, kad ir iš vertinančių liaudies dainą, jas moka visai mažai. 20 proc. moka 1–5 dainas, 30 proc. — 5–10 dainų, 23 proc. — 10–15 dainų ir 35 proc. daugiau kaip 15 dainų. Tik septynios dainos yra beveik visų mokamos ir populiarios, būtent: „Pasvarstyk, antele“, „Tykiai tykiai Nemunėlis teka“, „Šėriau, šėriau sau žirgelį“ ir kt.

B. Kazlauskienė teigia, kad ieškoma įvairių būdų dainoms išmokyti. Gi vienas patikimiausių būdų joms išmokyti ir pamilti, tai patiems jas rinkti iš liaudies. Dėl to pasiūlyta kuo didesnę dėmesį kreipti tautosakos rinkimui. Tautosakos rinkimo centras yra Vilniuje, L. Mokslų akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros institutui. Šiuo metu Institute esą sukaupta daugiau kaip 770.000 kūrinių: apie 350.000 dainų ir 50.000 jų melodijų, apie 60.000 pasakų, 7000 žaidimų, daugiau kaip 200.000 smulkiosios tautosakos užrašymų.

Pasiūlyta liaudies dainas užrašyti su visais jos variantais — jei daina užrašoma šimtus ir daugiau kartų, jau neįkyla abejonių, kad ji liaudiška. Pvz., dainos „O aš viena dukrelė“, iki šiol užrašyta 1424, „Dėkui, tau, močiute“ — 1152 kartus ir pan. Autorė kreipėsi į tautosakos mylėtojus šiais žodžiais: „Visi, kam miela ir brangi mūsų liaudies kūryba, ateiškite į talką.“

(Elta)

Lietuviai Europos elektrofotografijos koliažvime

Jau skelbta, kad praėj. vasara, rugpjūčio mėn. pradžioje, Ciuriche, Šveicarijoje, įvyko trečiasis Europos elektrofotografijos koliažvimas. Dalyvavo apie 150 pasaulio mokslininkų, taip pat ir iš JAV, Kanados, Japonijos, Sovietų Sąjungai atstovavo trys — K. Cibisovas ir lietuviai, priversti atstovauti Sovietų Sąjungai, vilniečiai prof. dr. Jurgis Viščas ir doc. Arvydas Matu-

lionis. Koliažvime buvo skaitomi ne tik šių abiejų lietuvių, atvykusių į Šveicariją, pranešimai, bet ir dar ir kitų aštuonių pranešimai, būtent: V. Gaidelio, Z. Pociaus, D. Jurevičiaus, E. Monrimo, S. Tauralienės, A. Tauraičio, A. Pažeros ir J. Rakauskio. Lietuvių pranešimai kėlė dėmesį bei diskusijas. Po to pareiškė norą Lietuvoje stažuotis net keli Šveicarijos ir Fed. Vokietijos mokslininkai.

„Tiesa“ (rūp. 29.) pastebėjo, kad Lietuvoje vykdomi puslaidininkių fizikos mokslininkų elektrofotografijos darbai jau nuo seniau kelia užsienio dėmesį. Elektrofotografijos pradžia buvusi 1956 metais ir ji pradėta populiarinti daugiausia maskviečio V. Fridkino ir vilniečio J. Žilevičiaus iniciatyva. Vieni pirmųjų lietuvių pionierių buvo T. Banys, I. Gaška ir I. Žilevičiūtė. Žymiausi elektrofotografijos centrai šiuo metu pasauly yra: Rochester, JAV. Wiesbaden ir Goettingen (Fed. Vokietija), Žiurichas, Šveicarija ir Tokio, Japonija. Centrai už geležinės uždangos yra: Magdeburge ir Rytų Berlyne (R. Vokietija), Lodzėje ir Varšuvoje (Lenkija) ir Sofijoje (Bulgarijoje). Dirbama ir Maskvoje, Leningrade ir Kijeve, bet, aišku rusai pavydi, — nes, prof. Viščas nuomone, kūrybingiausiai dirbama ne kur kitur, bet — Vilniuje.

(Elta)

„Lietuvos“ ansamblio gastrolės Prancūzijoje

Rugsėjo 29 d. trijų savaitių gastrolėms iš Vilniaus į Prancūziją išvyko „Lietuvos“ ansamblis. Paryžiuje jau įvyko keli koncertai. Jie vyks ir kituose Prancūzijos miestuose. Rodomos dvi programos — kiekvienoje jų yra daugiau kaip po 30 koncertinių numerių. Paruoštos ir prancūzių liaudies dainos bei šokiai, kurie atliekami, pritariami lietuvių liaudies instrumentams. Koncertuose dalyvauja ir sol. V. Noreika.

Restauruojamas Pažaislis

Iš Lietuvos pranešama (plg. „Tiesa“, rūp. 29), kad numatyta restauruoti Pažaislio vienuolyną. Tai busi vykdoma, atlikus ilgus istorinius, architektūrinius ir archeologinius tyrimėjimus.

Restauracijos projekto vyriausioji architektė — Stefa Čerškutė. 17-jo amžiaus vienuolyno restauracija, tai ne vienerių metų darbas. Esą, būsiančios atstatytos koplyčios, kapitula, zakrastių, galerijos. Kai kurias vienuolyno detales, teigiama, atkurs gėriausi dailininkai, liaudies meistrai, specialistai. Šis vienuolynas lig šiol yra M.K. Čiurlonio dailės muziejaus filialu (skyriumi) ir tikimasi, kad jį atnaujins, jis sulauksis šimtų tūkstančių lankytojų.

Mokslininkai apie astrologiją

Amerikos medikų sąjungos leidžiamas žurnalas „Today's Health“ paskelbė biomagnetinių laukų tyrinėtojo Michel Gauque-lin atradimus, rodančius, kad žemės magnetiniai laukai turi įtakos į gyvų padarus. Jis kalba ir apie planetų pozicijos įtaką į džiūjū žmonių gimimą. Tas tyrinėtojas susekė, kad visa eilė žymių mokslo žmonių yra daugiau-sia gimę tada, kai arba Marsas arba Saturnas buvo zenite arba jau



Prof. Zenonas Ivinskis, žinomas mūsų istorikas, jau eilę metų profesorijaus Bonnos universitete, Vokietijoje. Kaip jau esame mūsų dienraščio dieninėje laidoje spalio mėn. 5 d. skaitytojus informavę, Ohio Lietuvių gydytojų draugijos jau daugeli metų skiriama 1.000 dolerių kultūrinė premija šiemet draugijos valdybos nūdarimu paskirta prof. Zenonui Ivinskui už jo mokslinius raštus, liečiančius gili Lietuvos istorijos nušvietimą. Profesorius šiuo metu kaip tik baigė rašyti Lietuvos istorijos tritomo pirmąjį tomą. Šį veikalą prof. Z. Ivinskis rašo Lietuvos fondo užprašytas ir parentas. Pastaruoju metu profesoriaus sveikata buvo kiek pasilijusi, tačiau Lietuvos istorijos tritomo rašymo jis vis tiek nenutraukė. Mūsų pajėgiųjų mokslininkų ir kūrybingų kultūrininkų šandieninės situacijos akivaizdoje Lietuvos fondas ypač yra pagirtinas už tokių kapitalinių darbų užsakymą ir kūrybinių darbų neatidėliotiną parėmimą.

iškile. Tas tyrinėtojas mano, kad ryšium su dangaus kūnų poveikiu į žemės magnetinius laukus gali būti veikimas ir genetinė sritį.

Kiti tyrinėtojai taip pat yra pastebėję biomagnetinę įtaką į gyvius. Pvz., žmogaus kraujo sąstas gali kiek pakilti, veikiant saulės dėmėms. I ligonines atvežamų psichiatrinų pacientų skaičius pagausėja, atsiradus magnetinėms audroms Giorgi Piccardi skelbia, jog susekė, kad saulės dėmių besikartojantis kas 11 metų ciklas veikia į įvairias chemines reakcijas. Tyrinėtojai paskutiniiais penkeriais metais atkreipė dėmesį į faktą, kad įvairūs organizmai, pradedant paukščiais, baigiant vabzdžiais, jautriai atsiliepia į nors ir silpnų magnetinių laukų veikimą.

Kaip vadinti „ball point“ plunksną?

Lietuvos kalbininkai, turėdami mintį, kad tokios plunksnos smagaly yra šratelis, „Kalbos kultūroje“ siūlo ją vadinti „šratinuku“, o įdedamą vamzdeliuką su tušu — šratinuko šerdelė.

PERSPEJIMAS DEL RENTGENOGRAMŲ

New Yorko sveikatingumo komisijonierė dr. Mary C. McLaughlin perspėja pacientus, kurie eina nuo vieno dantų gydytojo pas kitą, prašydami peršviesti jų dantis. Gausus švytinimas gali būti pavojingas. Ji pataria laikytis vieno dantų gydytojo.

GEORGE & TOM'S TEXACO SERVICE

5501 So. Kostner Avenue
SPECIALIZING IN WASHING AND WAXING
SPECIAL thru October 9th — Milk, 87c. gal.; Half & Half, 29c. Chocolate Milk, 25c.

OPEN 7 days: 6 a.m. to 11 p.m.
PHONE — 581-9849

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudę nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

TONY'S SUNOCO
ROAD SERVICE — TOWING
“SPECIAL” — KELLY TIRES AT DEALERS COST
• Tune-Ups • Mufflers and Batteries
• Brake Service • Front End Alignment
• Snow Plowing; Eng. Steam Cleaning
OPEN 6 A.M. to 11 P.M. DAILY.
SUNDAY 8 A.M. to 10 P.M.
4232 W. 63rd — Tel. 585-1459

G E L E S
Vestuvėms, banketams, laidotuviams ir kitokioms progoms
GUZASKŲ
Beverly Hills Gėlinyčės
443 W. 63rd Street, Chicago, Illinois
TEL. PR 8-0833 — PR 8-0834

OLYMPIA ROYAL GRUNDIG ZENITH
SPARTA
J.L.Giedraitis
10 Barry Drive
E. Northport, N.Y. 11731
Tel. (516) 757 0055
Chicago 476 7399 vakare

RAŠOMOS VISOMIS KALBOMIS: IR ELEKTRINĖS, RADIO, TV IR BIZNIO MAŠINĖLĖS, PIGIAI IR GREITAI.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
HOME LOANS
INSURED SAVINGS
Serving the Lithuanian Community 37 years with personal attention.
4071 Archer Ave. (West of California Ave.)
Chicago, Illinois 60632 Tel. LA 3-8248

Didžiausias radioteleskopas pasieks Jupiterį

Didžiausias pasaulyje radioteleskopas, esantis Arecibo, P.R., aprūpintas naujais įtaisais, kurie duos galimybių išmatuoti Veneros ir Merkurijaus orbitas 500 pėdų tikslumu, o taip pat tirti Jupiterio mėnulių, esančius 400,-

000.000 mylių nuo žemės. Prie teleskopu bus sudarytas Veneros teleskopas, turinčio 1.000 pėdų žemėlapis ir stebimi keturi Jupiterio mėnuliai.

MOY'S Three Star Restaurant
Specializing In Fine Atmosphere
CANTONESE & CHINESE FOOD
Dinner & Cocktails 7 Days —
From 11:30 a.m. to 10:00 p.m.
10528 SO. WESTERN, Tel. 233-3989
“ASK FOR MIKE”

ALLSTATE INSURANCE
Auto - Home - Life
Business Finance
Hospitalization
RON REIPSA 339-5534

UŽSAKYKITE DABAR GERIAUSIĄ DOVANĄ I LIETUVĄ
Geriau negu grynį pinigą ar bet kokį daiktą
SPECIALŲS RUBLIŲ PAŽYMEJIMAI INTERTRADE EXPRESS CORP.
Pirma jums apie tai pasakėme, o jūsų giminės sako „taip“.

Su specialiais Rublių Pažymėjimais jūsų giminės gali įsigyti, ką jie tik nori, už dalelę reguliarios kainos. Panašiai, jei nuvykęs į krautuvę su 100 dol. gautum prekių už 200 dol. ar 300 dol. ar net ir daugiau. Pinau garantuota ir apdrausta. Tikrai Intertrade Express Corp. duoda jums kuo greičiausiai patarnavimą. Šie Pažymėjimai pristatomi jūsų giminėms į namus už 3 savaitių.

KAINA \$2.13 už vieną Specialų Rublį
Visiškai jokių kitų primokėjimų.
Reikalaukite mūsų NEMOKAMO ILUSTRUOTO KATALOGO.
Užsakykite Dabar.
Užsakykite Tik Per
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street
Penktas aukštas
New York, N. Y. 10010
Tel. — 982-1530

Labai svarbu ! AUTOMOBILIAI
Tik trumpam laikui
MOSKVITCH 412IE \$2,995.00
ZAPOROZHETS ZAZ 966 \$1,895.00
Gaujami labai ribuoti skaičiai — Tad NELAUKITE — Užsakykite DABAR.
BUTAI
Reikalaukite mūsų Specialų Biuletėnį.

Nuo 1914 Metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalais visas mūsų apylinkes. Dėkojame jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.00

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4470

5%
All accounts compounded daily — Passbook Savings paid quarterly.

6%
2 Years Savings Certificates (Minimum \$5,000)

E U D E I K I S
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktorai
Trys Moderniškos Koplyčios
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9857
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7 1741-2

MAZEIKA & EVANS FUNERAL HOME
THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8800

P E T K U S
MARQUETTE FUNERAL HOME
— TEVAS IR SŪNUS —
TRYs MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345 6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09
AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNUS
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-0672
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-8572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-8401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. OLYmpic 2-1003

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
649 East 162nd Street, South Holland
10821 South Michigan Avenue, Chicago
TEL. — CO 4-2228



REDAGUOJA ST. SEMENIENĖ, 6507 S. TROY ST., CHICAGO, ILL. 60629, TELEF. 925—5988

ISIMYLEJO HAVAJŲ SALAS

STASĖ SEMENIENĖ

Kiekvienas, apsilankęs Havajuose, turėtų būtinai bent vieną valandą ar pora praleisti vaikščiodamas po milžinišką kompleksą — Ala Moana apsipirkimo centrą. Jis — vienas didžiausių visame pasaulyje.

Visas Honolulu miestas didžiuojasi šiuo ultra-moderniu apsipirkimo centru priešais Ala Moana parką. Pastatytas 1959 m., jis yra įspūdingiausias pastatinių priedų moderniškame Honolulu mieste.

„Dainuojantieji“ Ala Moanos vandenys

Ala Moana centras užima 50 akrų nepaprastai vertingos žemės arti jūros. Ala Moana reiškia „Okeano bulvaras“. Yra netoli Waikiki ir tik pusantros mylios nuo Honolulu centro. Visas plotas paskirstytas daugiau kaip 155 parduotuvių, išskyrus „Žalią dirvą“ — apie 100 pėdų žolės ir augmenijos palei Ala Moana bulvarą.

Jame pilna — ko tik pirktas paeidauti. Ala Moana buvo suprojektuotas, kad tas apsipirkimas būtų žmogui džiuginantis ir malonus. Todėl buvo įrengti plačiausi šaligatviai, patogūs suolai, prisodinta medžių, krūmų, gėlių, įvesta muzika. „Dainuojantieji“ fontanai, mozaikinės sienos, apšviesti keliai, už kiekvieno kampo nauja staigmena.

Meno darbai, tiek vietiniai, tiek tarptautinio pobūdžio, duoda Ala Moanai kulūrinį akcentą. O parduotuvės pilnos egzotiškų turty, iš užsienio atvežtų, prikimtos gėlių ir visokių prekių. Čia — deimantai ant akominio padėklo. Ten Ba'encijos kūriny — rūbų salone, Thailando šilkai, bambuko baldai, turtai iš Filipinų, Japonijos, Prancūzijos ir kitur.

Ala Moana statytojai paaukojo daug triūso, kad visos parduotuvės, restoranai (apie 25 jų), pradedant nuo ištaižingo „Liberty House“ ir baigiant tuo išsibarsčiusiu po visą Ameriką „Woolworth“), atsidurtų tikro grožio aplinkoje.

Meno turtai prekybos centre

Vaikštinėjant po šį nuostabų centrą, buvo tikrai malonu turėti prie savo šalies dailininkę Bronę Jameikienę, kuri atkreipė dėmesį į meno dalykus ir aiškino juos.

Vienas vietinis žinomas dailininkas Bumei Aakaji sukūrė „Dievų fontaną“, kitas — simbolini bambuko fontaną ir „Vaikų fontaną“, pilna margų žuvų žuvyčių. Žinomi skulptoriai sukūrė „tiki“ — aukštus, išskaptuotus havajiečių meno medinius stulpus. Žavingas miniatūrinis japonų sodelis su fontano baseinu netoli Coral Reef restorano buvo sukurtas Takano Nakamura.

Eini ir ganai akis ant dieviškai gražių gėlynų, purkščių, ožiaičių, iš žemės dugno burbuliuojančių fontanų.

Štai, pavyzdžiui, „Waiola“ fontanas (išverstas iš havajiečių

kalbos būtų „Gyvieji vandenys“), iš bronzos ir titnago skulptūros, 15 pėdų aukščio lieja per... 1,000 galionų vandens kiekvieną minutę.

Tarp įdomių meniškų dalykų, atkurtų iš Tolimųjų Rytų, yra Karališkųjų vasaros rūmų vartų Pekinge replika. Skrupulingai atgaminta rankomis, ji dengia kinų importų parduotuvės „Aukšinių rūmų“ fasadą.

Dėmesio verta Shirokiya universalinė parduotuvė. Jos vidus buvo pastatytas Japonijoje, tada išardytas, atsiųstas į Honolulu ir vėl sustatytas vietoje. Taipgi jų autentiškasis japoniškas uolų sodelis buvo sukurtas Tokijo mieste. Kiekvienas akmuo yra sunumeruotas pagal tvarką, kad viskas teisingai būtų atkurta čia Ala Moana centre.

Beveik du milijonai klientų per mėnesį aplanko Ala Moana centrą su trim ketvirtadaliais milijono automobilių. Vienių metų bėgy klientai čia išleidžia šimtą milijonų dolerių. Ir tai esanti tikrai pradžia.

Tarptautinis turgus

Kita, amžinai minios pilna, pagarsėjusioji apsipirkimo vieta yra pačioje Waikiki širdyje. Žinomam restoranų savininkui Don Beachcomber toptelėjo galvon idėja, kad reikėtų suorganizuoti turgui vietą, kur havajiečių menininkai, amatininkai ir kiti galėtų parodyti ir parduoti savo darbus bei prekes iš viso Pacifiko. 1957 m. Kalakua gatvėje buvo baigta „Tarptautinio turgaus“ vieta. Pora tuzinų krautuvių ir keturi restoranai įsitaisė trijų akrų plote, milžiniškų medžių supami, lyg kokiam parke.

Gyvenimas čia nuolatos verda, kunkuliuoja dieną naktį. Bendras vaizdas, lyg gyvo bazaro. Parduotuvės, kaip kokių „karabelnių“ būdelės, prikimtos prekių. Jos gana abejotinos vertės, tačiau įdomu pasistumdėti su minia, taip pat marga, kaip ir visa atmosfera.

Liaudies pasilinksminimo vieta

Lyg kokiam milžiniškame sode, rasi didingą šimtmetinį medį, kuriame aukštai įtaisyta Tahiti salos vado trobelė. Kitoj vietoj akį traukia miniatūrinis japonų sodelis su lenktu tilteliu, per kurį eidama drebi, kad jis neįlinktų po kojomis... Toli nenukristum, apačioje plau-



Prof. dr. V. Sruoginė, kuri š. m. spalio 17 d. skaitys D. L. Kunigaikštienės Birutės dr-os organizuojamoje kultūrinėje popietėje Jaunimo centre, Chicagoje, paskaitą apie Lietuvos kunigaikščius Radvilus.

kiojančias žuvels tikrai prispaustum... Tai vėl vandenyno didžiulė jūros kriauklė, kurioje ir didelis vaikas galėtų lengvai įtūpti. Ta jie su didžiausiu įdomumu ir išbandu. Ten vėl po medžiais, kaip flirtuodama, slapstosi žolių trobelė. Įvairiaspalviai balionai sukabinėti aukštai medžiuose. Margaspalvės šviesos dar daugiau padidina ir taip jau aukštai skrendančią jomarko nuotaiką.

Čia niekad nėra ramu — viskas nors turi vykti. Kiekvieną vakarą nemokamai šokiai ir muzika (daug kurtinančio būginimo) iš Tahiti, Tongos, Samoa, Nauj. Zelandijos, Filipinų ir daugel kitų vietovių, plaukanti didžiojo Pacifiko okeanu. Tai kelianti ūpą pilkajai visuomenei

vieta, nors daugeliui toji atmosfera atrodys tokia sintetinė — dirbtinė, kaip ir jų prekės.

Romantiškoji iliuzija yra daug sėkmingiau pasiekama naktį, ypač „Duke Kahanamoku“ kabarete — restorane. Ten, esa, galima gerai pavakarieniauti, linksmai prisišokti ir stebėti geriausią polinezų programą ligi trečios valandos ryto.

Studentės dvi sari

Havajaus universitetas, vienas svarbiausių aurančių Amerikoje, yra rašomasis turistams viena neaplenkiamų atrakcijų. Mums, lietuviams, jis dar tuo įdomus, kad čia dail. Br. Jameikienė gavo antrąjį magistro laipsnį ir profesoriavo ketverius metus.

Išsirmėtas Manoa slėnyje — trijų šimtų akrų žemės plote — dabar jis turi fakulteto dėsto-mojo personalo 2,500, o studentų — 25,000. Kaip jis greitai išsiplėtė, galima spręsti iš to, kad 1907 m. tebuvo įsteigtas kaip maža žemės ūkio kolegija, su 5 studentais ir tuzinu profesorių. O dabar gi tai yra galinga institucija, jau daugel metų praktikuojanti Rytų-Vakarų studentų kultūrinį pasikeitimą.

Universiteto pastatai — visi nauji, moderniški, saulėti. Havajaus universiteto auditorijos šviesos. Aplink pastatus pilna tropikinių medžių ir krūmų — tikras gyvas botanikos sodas.

Daug spalvingesni kaip pastatai ar supantieji sodai yra patys studentai. Apsivilkę paprastai ir patogiai. Jie dėvi aloha marškinius, mėlynas (jeans) kešes, tiek mergaitės, tiek vyrukai; merginos vasarinėmis suknelėmis. o viena kita net praeina su Indijos sari, tai vėl kinų ar japonų drabužių ar kimono. Labai daug vaikšto su linksmomis ryškių spalvų miumum.

Rasiniai veidų didelis margumynas. Nuostabiai mandagūs. Pro turistus praeidami visi sveiki linksmai ir draugiškai, sušukdami „Aloha“. Nežalėjai nepajusti tokiems žaviems, besišypsantiems žmonėms simpatijos.

Nuotykis su basu vaikučiu

Į charakteringą „Coco“ kavinę įėjo moteris su basu vaikučiu. Svečius priimanti šeimininkė neleidė jį į vidų, prašydama būtinai vaikui uždėti batukus. Supykusi moteris, dar atsikukdam, metė piktą žvilgsnį ir pasakė:

— Daugiau niekad čia kojos nekelsiu, nors visad čia valgydavau!

Niekaip negalėjau suprasti tokio „žiauraus“ elgesio su ta moterimi, taip svetimu nedraugiškumu, niekad dar nepatirtu Havajuose. Buvo paaiškinta, kad pasitaiko, jog basi susižeidžia ir tada traukia atsakomybėn restorano savininkus.

Pamirk Havajus

Turistinė brošiūra patarė j-



Lietuvės delegatės, atstovavusios Liet. Mot. klubų federacijai Gen. Federation of Women's Clubs konvencijoje Pittsburghe. Iš k. LMKF pirm. Vincė Jonuskaitė Leskaitienė ir dr. A. Gooldnerienė. Dar dalyvavo A. Kazickienė ir Pa-baltijo moterų tarybos delegatė G. Zilionienė. Nuotr. Ray Herbert

kiu būdu nepraleisti progos pamatyti Honolulu mieste „Pagodos“ restoraną, kurį vadina „plaukiančiu“, o taip pat „Lotoso žiedo“ tvenkinį, pripildytą žybciančių karpų, kurių čia esą už 70,000 dol. Restoranas priklauso egzotiškai gražiam „Pagodos“ viešbučiui. Ten pat buvo C'est Si Bon naktinis klubas, kur labai sėkmingai programai vadovavo zulu, su savo Rytų — Vakarų revue.

Egzotiškais supančiais sodais įėjom į elegantišką prancūziško stiliaus baltai su auksu dekoruotą didžiulę salę, sausakimšai perpildytą.

Zulu, storulis televizijos ak-

torius, žinomas iš serijos Ham-vai 5-0“ kiekvienu sakiniu vertė publiką tiesiog leipti juokais. Daugiausia buvo mišinys vakarų pasaulio naktinio klubo numerų ir havajiečių šokių, muzikos ir dainų. Kelis sykus Zulu gerokai pajaukė Don Ho, prie mikrofono atvaizduodamas jį svirduliuojantį.

Kai atsisveikinau su savo draugiška vadove Br. Jameikienė, ji pabučiavusi pasakė:

— Pamirk Havajus salas, kaip aš jas pamilau!

— Visai nuosirdžiai, neveidmainiaudama jai atsakiau:

— Jau aš dabar esu jas įsimylėjusi!

AMERIKIETĖ APIE MŪSŲ MONIKĄ

Monika Kriškauskienė žinoma mūsų visuomenei, kaip daugelio talentų moteris. Ji reiškėsi ir kaip gabi solistė, jos dainavimu žavėjosi amerikiečiai Grand Parko koncertuose. Ji ir visuomeniniame gyvenime nebuvo pasyvi.

Šiuo metu ji lankosi su savo dukra Lina Jurcienė Europoje. Si kelionė yra jos dovana dukrelei universiteto baigimo proga. Daugiausia jų norėta išbūti Paryžiuje, kur Monika norėjo aplankyti ir giliau susipažinti su prancūzų įvairiais madų kūrėjais.

Patį Monika yra taipgi profesionalė madų kūrėja, žinoma tame pasauly vien „Monikos“ vardu. Ji labai gabi ir sėkmingai kuria vestuvinius drabužius jaunajai ir jos palydovėms.

Monika yra gerai vertinama amerikiečių. Dorothy Fuller, pagarsėjusi „tarptautiniai žinoma „toji“ Chicago madų koordinatore“ suorganizavo ir pravedė rugsio 17 d. madų parodą. Ji turėjo įvairius Chicago kūrėjus ir gamintojus. Tarp jų buvo ir Monika. Štai kaip pristatė mūsų Moniką visuomenei toji garsioji profesionalė.

— Ką Priscilla reiškia Bostonui, („Priscilla of Boston“) yra vestuvinių drabužių kūrėja, sukūrusi Johnsonaičių ir Nixonaičių ir kt. sukneles) — tą Moniką reiškia Chicago! —

Minimoji madų paroda buvo užbaigta Monikos vestuvinių jaunosios suknelės ir dviejų pamergių suknetė. Parodoje modeliavo mūsų iškiliausia profesionalė modeliuotoja — Nijolė.

Monika dalyvauja šiandien ir rytoj Putnamo seselių rėmėjų madų parodoje su savo sukurtais pavyzdžiais.



Nijolė, viena pirmaujančių profesionalių modelių Chicagoje (amerikiečių „Top Four“ egrasė) modeliuoja Monikos (Kriškauskienės) sukurtą suknelę 1970 m. parodai. Nijolė (Vokietaitienė) — diplomuota biologė modeliuos šį vakarą ir rytoj Putnamo seselių rėmėjų parodoje.

Patį Monika Kriškauskienė su dukrele parskrenda rytoj iš kelionės po Europą. Ss.

Domisi literatūra

Janina Pakštienė - Narūnė, jau kurį laiką atvykusi iš Floridos į Chicago, aplankė Sofiją Oželienę rugsio 25. Ten susirinkusioms poniosms ji paskaitė savo kūrybos: ilgą eilėraščių - poemėlių vaikams

ir iš spaudai ruošiamos knygos ištrauką apie rašytoją Gabrielę Petkevičaitę - Bitę.

Moterys susidomėjusios klausėsi ir diskutavo. Jas domino, kad Bitės motina buvo Malvina Chodakauskaitė. Tokiu būdu Bitė buvo tikra Sofijos Smetonienės pusseserė (ir krikšto motina). Apie tai dabar komunistai okupuotoj Lietuvoj visai nutyli, rašydami Bitės biografiją.

Nepaprastai įdomiai kalbėjo dr. V. Sruogienė apie lietuvis bajoraites, ištekėjusias už kaimiečių lietuvių, jau mokytų inteligentų. Ji gabiai perdavė tų bajoraičių įrašą į lietuvišką vaikų auklėjimą ir švietimą.

Diskusijose tarp kitų aktyviai dalyvavo dr. J. Monstavičienė su įdomiais gyvenimiškais pavyzdžiais.

Paprašyta papasakoti epizodų iš savo kelionių po įvairius kraštus, St. Semėnienė humoristiškai perdavė pora girdėtų tikrų atsitikimų iš vyksusių okupuoton Lietuvos ekskursančių. Daug juoko sukėlė komunistinis neišmanymas ir partinis įtarimas.

Vienas politrukas Lietuvoje išvedė šokti amerikietę turistę, lietuvių žmoną. Jis pradėjo spausiti ant jos piršto užmautą su didžiu liu brangakmeniu žiedą. Toji nustebusi vėliau klausė kitos ekskursantės „kodėl“?

—Matyt, manė, kad turi jame mikrofilimą paslėpusi, — ramiai paaiškino užklaustoji.

Gražus būrys moterų džiaugėsi turiningai praleistu laiku prie kavos puoduko.

Ls.

Ne visur moterims leidžiama balsuoti

Belgijoje moterys neturi teisės balsuoti, bet moteris gali būti išrinkta parlamento atstove. Tačiau Belgija nėra vienintelis kraštas, kur moteris neturi teisės balsuoti bei politikuoti. Negali moterys balsuoti šiose valstybėse: Šveicarijoje, Meksikoje, Egipte, Kolumbijos, Airijos, Bolivijos, Čilės. Dabar kai kur moterys jau išskovojo balsavimo teises.

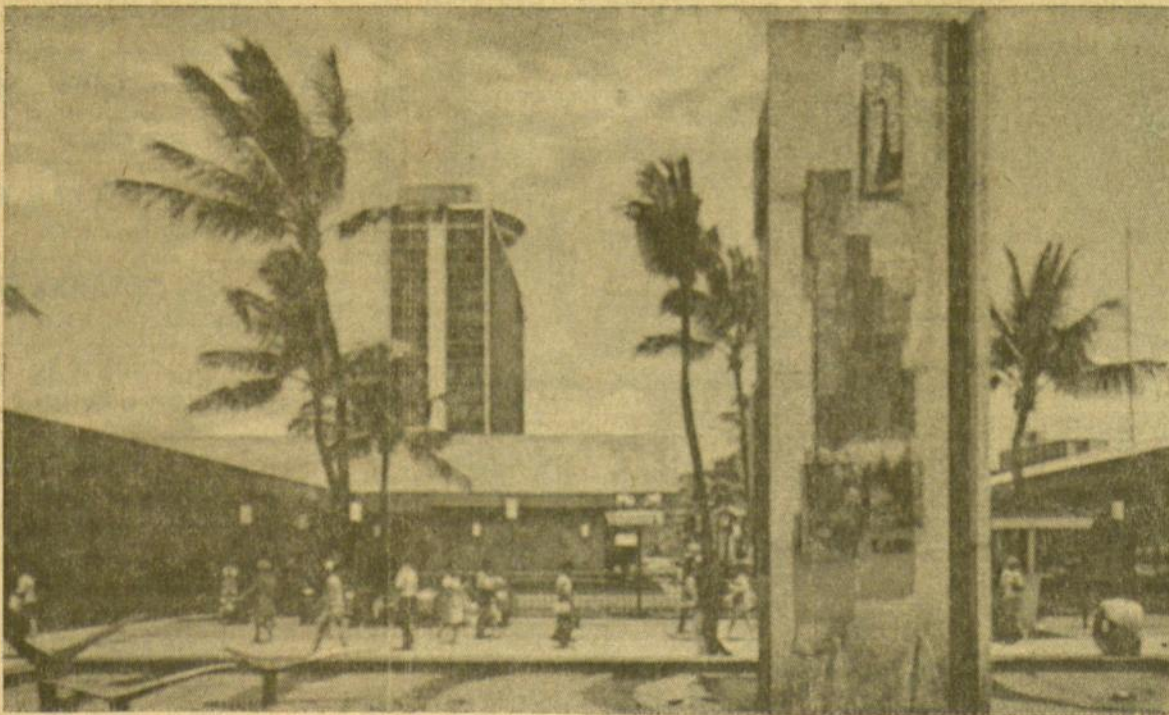
Prieš pirmąjį pasaulinį karą tik 4 kraštuose moterys galėjo balsuoti. Suomija buvo pirmoji valstybė, kuri moterims pripažino lygias teises, tai buvo 1906 m. Didžioji Britanija moterims pripažino balsavimo teises 1923 m., Prancūzija — 1945 m., Japonija — 1946 metais.

Tai bent dešrelė!

Ilgiausia dešra istorijoje buvo padaryta Karaliaučiuje, Vokietijoje, 1601 m. Ji buvo... 3,000 pėdų ilgio, svėrė per 840 svarų ir buvo nešama minimo miesto gatvėmis net 103 vyrų!



Rožytė Rudytė, kuri modeliuos šiandien ir rytoj Putnamo seselių rėmėjų madų parodoje. Čia ji Gintaro baliję, kuriame debiutavo praėjusią vasarą. Rožytė modeliuos savo pačios sukurtus drabužius. Šiuo metu ji studijuoja Fox kolegijoje komerciją. Vasaros metu ji gilino drabužių kūrimo meną Ray Vogue Design (800 N. Michigan). Rožytė yra Marijos ir tūz. Antano Rudžio dukterė.



Ala Moana apsipirkimo centras. Nuotraukoje yra tik dalcė tų kerėjančių žavių visos eilės fontanų, palmių, gėlynų, skulptūrų ir meno darbų. Mozaikinis meno kūrinys vidury vandens baseino, kurio dugnas išklotas mozaikiniu raštu.